

OSLO OG OMLAND
FRILUFTSRÅD

Innhold

LEDERENS SIDER	3
FAKTA OM OOF	11
MEDLEMMER	12
ÅRSMØTET 2017	13
STYRETS ARBEID I 2017	14
OOFs TILLITSVALGTE OG ANSATTE	14
MEDLEMSKAP I ORGANISASJONER	15
MARKA OG AREALENE I BYGGESONEN	17
MARKALOVEN OG MARKAFORSKRIFTEN	18
MARKARÅDET	21
VERN I MARKA	21
ANDRE MARKASAKER	23
PLANER FOR FRILUFTSLIVET	26
AREALPLANER	27
ANDRE SAKER	29
OPPLÆRING OG INKLUDERING I FRILUFTSLIV	31
OOFs ARBEID MED OPPLÆRING OG INKLUDERING I FRILUFTSLIV	32
INTRODUKSJON TIL FRILUFTSLIV	33
FERIELEIR FOR FLYKTNINGFAMILIER	34
FRILUFTSSKOLEN	34
FRILUFTSLIV FOR INNVANDRERKVINNER	35
FRILUFTSSYKEHUSET – NATUREN SOM BEHANDLINGSROM	36
LÆRING I FRILUFT – KURS FOR ANSATTE I SKOLE OG SFO	37
FRILUFTSLIV MED ADHD-FORENINGEN	37
FLERKULTURELL FRILUFTSFEST	39
FROGNERSETEREN FRILUFTSSENTER	41
SAMARBEID OG INFORMASJON	43
FRILUFTSRÅDENES LANDSFORBUND (FL)	44
FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV (FNF)	45
SAMARBEIDSFORUM FOR SYKLING I MARKA	45
IDRETTS- OG FRILUFTSLIVSKONFERANSEN 2017	46
MØTER FOR OOFs MEDLEMMER	47
SAMARBEID MED OFFENTLIGE MYNDIGHETER	48
ÅPNE DAGER OG ARRANGEMENTER	49
FRILUFTSPOLITISK VALGDEBATT PÅ SOGNSVANN	49
FRILUFTSNYTT – VÅRT NYHETSBREV	51
KOMPETANSEUTVIKLING FOR VÅRE MEDLEMMER	51
ANDRE MØTER, KURS OG SEMINARER DER OOF HAR DELTATT	53
ÅRSREGNSKAP 2017	55
ÅRSBERETNING 2017	60
UAVHENGIG REVISJONSBERETNING FOR 2017	61
BUDSJETT 2018	63

Lederens sider

«Lad oss gjøre det let og billigt, at rigtig mange kan komme og se, hva der er stort og vakkert i vort land».

Disse ordene kommer fra mannen som for 150 år siden stiftet Den norsk turistforening, Thomas Heftye (1822-1886) som også ble foreningens første formann.

I innledningen til stortingsmelding nr. 18 fra 2016; *Friluftsliv – natur som kilde til helse og livskvalitet* står det noen få og velvalgte ord av Mikkjel Fønhus: «Helse, rikdom og glede rommes i det ene ordet: Friluftsliv.»

Heftyes ord er viktige forutsetninger for at alle skal få oppleve det forfatteren Fønhus formulerer så vakkert i det ene ordet: Friluftsliv.

Et friluftsliv for alle

I Stortingets friluftslivsmelding fra 2016 sier regjeringen at hovedmålet er at befolkningen skal utøve friluftsliv jevnlig og går inn for følgende nasjonale mål for friluftslivspolitikken:

1. Friluftslivets posisjon skal ivaretas og videreutvikles gjennom ivaretagelse av allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av viktige friluftslivsområder, og stimulering til økt friluftslivskvalitet for alle.
2. Naturen skal i større grad brukes som læringsarena og aktivitetsområde for barn og unge.

En rapport om samfunnsøkonomiske virkninger av friluftsliv, utarbeidet av Vista Analyse for Norsk friluftsliv i 2016, konkluderer med at det er svært store beløpsmessige gevinster dersom vi får økt aktivitetsnivået i den inaktive delen av befolkningen.

I rapporten vises det også til at organisasjonenes erfaringer fra ulike tiltak, kampanjer og tilrettelegginger synliggjør at god tilrettelegging, tilgjengelige arealer og aktivitetstilbud tilpasset konkrete målgrupper, stimulerer befolkningsgrupper med et lavt aktivitetsnivå til å komme seg ut i friluft og aktivitet.

Det er også slik at familien spiller mindre rolle enn tidligere i rekrutteringen til friluftsliv. Derfor sier også regjeringa og stortinget at de frivillige organisasjonene er viktigere enn tidligere for å lære barn og unge friluftsliv, og for å gi dem gode naturopplevelser. Dette gjelder også viktigheten av friluftsliv i skole og barnehage.

Det er faktisk slik at dersom vi skal få styrket den egenorganiserte fysiske aktiviteten gjennom å få de inaktive, aktive, må den organiserte friluftslivspolitikken sikres forutsigbar og langsiktig finansiering og kontinuitet i virkemiddelapparatet.

Det er ingen tvil om at dersom friluftsliv skal være en reell innsatsfaktor i folkehelsearbeidet, noe også et samlet Storting understreker i sin innstilling til friluftsmeldingen, må det kreves vesentlig sterkere og mer målrettede virkemidler og en vesentlig større ressursinnsats enn det som er tilfelle i dag.

Spleiselaget mellom staten, fylkeskommunene og kommunene må styrkes og som stortingskomiteen uttalte i sin innstilling «er samarbeidet mellom regionale og kommunale friluftsråd og frivillige organisasjoner svært viktig for å utløse friluftslivets potensiale i folkehelsesammenheng».

På denne bakgrunn vedtok Stortinget følgende: «Stortinget ber regjeringen legge fram en handlingsplan med sikte på å styrke det samlede friluftslivsarbeidet og friluftslivets rolle i folkehelsearbeidet. Det forutsettes at arbeidet med handlingsplanen skjer i et nært samarbeid med de sentrale friluftslivsorganisasjonene».

Og friluftslivsorganisasjonene har spilt inn mange gode og konkrete tiltak. Nå ligger ballen hos regjeringen og statsråd Ola Elvestuen i Klima- og miljødepartementet. Jeg våger å flagge en viss optimisme på vegne av natur- og friluftslivsinteressene.

Friluftsmeldinga 2016

Flotte friluftsplaner i Oslo – styrker håpet om større bevilgninger

OOF har i samarbeid med Oslo kommune og organisasjonene lagt ned et stort og godt arbeid over flere år med *Behovsplanen for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet i Oslo kommune*. Et svært viktig, nyttig og omfangsrikt arbeid som har gitt oss omfattende kunnskap om Bymiljøetatens ansvar knyttet til et bredt og allsidig friluftsliv i Marka, i byggesonen, langs fjorden og på øyene. Vi gikk inn i arbeidet med høy motivasjon og med våre kunnskaper og erfaringer, for å sikre og tydeliggjøre natur- og

friluftinteressene. Planen omfatter en rekke tiltak som er nødvendige for å styrke et aktivt og mangfoldig friluftsliv. I perioden 2016–2019 er det bevilget 120 millioner kr totalt til friluftslivet, dvs. 30 millioner kr i året. En beregning som ble gjort under utarbeiding av planen viser et behov på ca. 120 mill. i året.

Nå er det opp til bystyret å bevilge penger slik at mange nødvendige og flotte tiltak kan gjennomføres. Med støtte fra Skiforeningen og DNT Oslo og Omegn har vi sendt brev til byrådet og bedt om et møte, som vi er blitt lovet i nær framtid. Vi venter i spenning og ser mulighetene.

Statsråd Ola Elvestuen intervjues av TV2 etter at han åpnet Markadagen 2018 på Skullerud i Oslo. Dagens gladmelding var at regjeringen nå setter i gang arbeidet med Østmarka nasjonalpark. Foto: Johan Hval

Gladmelding fra statsråd Elvestuen

Markadagen som i 2018 ble arrangert i området rundt Skullerudstua viste seg i praktfull vinterdrakt og tok imot mange hundre barn i forskjellige aldre til et mangfold av friluftslivsaktiviteter. Sola skinte og det gjorde også alle barna.

En fantastisk vinterdag ble entusiastisk åpnet av statsråden i Klima- og miljødepartementet, Ola Elvestuen, og han hadde i tillegg med seg en hyggelig melding. Regjeringen vil nå sette i gang de formelle prosessene rundt etablering av nasjonalpark i Østmarka. Det betyr at det skal utredes om området har de kvaliteter som kreves for å bli nasjonalpark og det innebærer at regjeringen overprøver lokale hensyn dersom det er «vesentlige regionale hensyn» som ønskes ivarettatt. En nasjonalpark i Østmarka, som i 2012 ble lansert av Østmarkas Venner, vil berøre kommunene Oslo, Ski, Rælingen, Lørenskog og Enebakk. Alle kommunene med unntak av Enebakk har sagt ja til en utredning. Med den nye formuleringen i regjeringserklæringen, om at «vesentlige regionale hensyn» kan overprøve lokale hensyn, vil ikke lenger Enebakk kommune ha vetorett.

Alle natur- og friluftorganisasjonene og tilnærmet alle politiske partier på Stortinget har støttet at saken må utredes. Nå er det viktig å få fart og kvalitet på utredningsarbeidet og ifølge Aftenposten tror statsråd Elvestuen at det vil være etablert en nasjonalpark i Østmarka om 5 år. Vi går spennende og forventningsfulle år i møte.

Statsråd Elvestuen til OOF's årsmøte

Statsråd Elvestuen ønskes velkommen til OOF's årsmøtet, 24. april 2018

– viktige markasaker venter på positive løsninger!

I løpet av 2017 har vi behandlet flere viktige saker som nå ligger og venter på behandling i ny regjering, og som det er stor enighet om blant de fleste medlemsorganisasjonene. Det gjelder

- Ny «markaforskrift» for skogbruket i Marka
- El-sykling på stiene i Marka

Ny «markaforskrift» - en skuffelse

Allerede da markaloven ble vedtatt i 2009 forventet Stortinget at den gamle «markaforskriften» raskt skulle revideres i henhold til intensjonen i den nye markaloven. Etter mange purringer og innsending av konkrete forslag til forbedringer og med flere regjeringer som hadde forsømt seg, ble det sommeren 2017, endelig lagt fram et forslag til ny forskrift.

Men dessverre fulgte ikke det nye forslaget til «markaforskrift» opp «*Stortingets mål om at restriksjonsnivået skal opprettholdes på samme nivå og at det er viktig at balansen mellom skogbruks- og markainteressene opprettholdes*». Forslaget er skuffende og det er stor enighet om at natur- og friluftsinnteressene ikke blir ivaretatt.

Høringsrunden er sluttført og vi venter spent på hva som blir det endelige resultatet. Saken ligger nå i Landbruks- og matdepartementet hos statsråd Dale. Ettersom Klima- og miljødepartementet forvalter markaloven, mener vi det er grunnlag for å ha en positiv forventning om at vårt forslag blir fulgt opp på en konstruktiv måte av statsråd Elvestuen.

Nei til el-sykling på stier

14. april 2017 vedtok Klima- og miljødepartementet en forskriftsendring som innebærer at el-sykkel kan brukes i utmark, inkludert stier, på linje med andre sykler. For at forskriften også skal gjelde Marka, må markaloven endres. Saken må derfor til Stortinget. I høringsrunden sier de fleste natur- og friluftsinnteressene ja til el-sykling på veiene i Marka og et klart nei til el-sykling på stier. Dette må være et klart og tydelig signal til statsråd Elvestuen når departementet nå skal lage en innstilling til Stortinget. Statsråden er godt kjent med organisasjonenes synspunkter.

Endringer i markalovens § 2 – som fastsetter markagrensa

De siste årene har markagrensa vært gjenstand for praktiske justeringer iht. til intensjonen i markaloven. Det betyr at det ikke lenger skal være områder innenfor markagrensa som kan legges utenfor, uten at markaloven må endres av Stortinget.

Markagrensa er grunnleggende for markaloven, og jeg mener det er viktig at eventuelle endringer, som ikke defineres som mindre innskrenkende justeringer, skal behandles av Stortinget også i framtiden.

OOF har i 2017 etablert arbeidsgrupper i bydelene Alna, Østensjø og Østmarka som har kartlagt og verdsatt friluftsområdene i disse bydelene. Her ser vi et slikt friluftsområde på nedre Lindeberg i Alna bydel. Foto: Johan Hval

Derfor støtter vi ikke regjeringens forslag som åpner for at regjeringen kan treffe vedtak om mindre innskrenkende justeringer av markagrensa dersom «vesentlige samfunnsinteresser» gjør det nødvendig. Vi mener at ordene «vesentlige samfunnsinteresser» kan åpne opp for krevende fortolkninger og invitere til ny praksis.

Ansvar for kartlegging og verdsetting av friluftsområder i Oslo

OOF har i samarbeid med Oslofjorden Friluftsråd inngått en avtale med Oslo kommune om kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder i Østmarka og bydelene Søndre Nordstrand, Nordstrand, Østensjø og Alna. Dette er et svært viktig arbeid, og grunnlaget for verdsettingen er 13 verdsettelseskriterier, som eks. brukerfrekvens, opplevelseskvaliteter, tilrettelegging mm. På basis av dette gis friluftsområdet en verdi; A (svært viktig), B (viktig), C (registrert) og D (ikke registrert). Vår rådgiver Johan Hval gjør en stor og viktig jobb sammen med lokale friluftslivsentusiaster. Det blir spennende å se sluttresultatet.

1 time fysisk aktivitet hver dag i skolen

I slutten av november 2017 gjorde Stortingets flertall et vedtak som ber regjeringen om å fremme en sak for Stortinget om en ordning som sikrer elever på 1.–10. trinn minst 1 time fysisk aktivitet hver dag innenfor dagens timetall. Partiene viser til Friluftsrådenes Landsforbund og Den Norske Turistforenings felles innspill til helse- og omsorgskomiteen som understreker at det er viktig at økt fysisk aktivitet i skolen ikke bør forstås som kun mer tradisjonell kroppsøving innendørs.

Vedtaket peker blant annet på at det bør legges vekt på et mangfold av

aktivitetsformer, at ikke alle elever trives med konkurransepreget idrettsaktivitet, at det er viktig å velge lystbetonte aktiviteter der alle kan oppleve mestring og at friluftsliv byr på en rekke slike aktivitetsformer der alle kan delta og lykkes.

Takket være et nært og konstruktivt samarbeid mellom DNT og Friluftsrådernes Landsforbund, som har lagt viktige premisser for et friluftsfaglig innhold i den fysiske aktiviteten, har det lyktes å få gjennomslag i en svært viktig sak. Det ligger spennende og viktig arbeid foran oss her.

Kronprins Håkon åpnet
Flerkulturell friluftsfest
23. mai 2017 på Sognsvann
i Oslo. Arrangementet hadde
om lag 2000 deltagere -
nyankomne flyktninger
fra hele Oslo-regionen.
Foto: Steinar Saghaug

Flerkulturell friluftsfest – en stor suksess!

Jeg kan konstatere at *Flerkulturell friluftsfest 2017* ble en stor suksess. På en fantastisk førsommerdag i slutten av mai ankom over 2000 nyankomne flyktninger fra hele regionen. En dobling siden friluftsfesten i 2016. Det var stor stas at kronprins Håkon var til stede og åpnet festen. Stemningen var høy da han gikk rundt på de ulike aktivitetene.

Festen har som mål å styrke deltakernes kunnskap, interesse og begeistring for friluftslivet. Vi ønsker samtidig å synliggjøre de enkelte organisasjonenes tilbud med håp om at deltagerne skal bli kjent med å søke mot disse.

Jeg synes også det er stimulerende at Naturmagasinet på NRK PI sendte et helt program, inkludert bål samtale, med utgangspunkt i friluftsfesten. Det er flott å se at deltagerne koser seg og at ansiktene lyser om kapp med sola. En stor stimulans for å gjøre dette til en årlig tradisjon.

Prosjektleder Ingvild Kavli slutter

Vår nåværende prosjektleder Ingvild Kavli slutter. Hun begynner i Akershus fylkeskommune. En stor takk til Ingvild Kavli som gjennom flere år i OOF's tjeneste har gjort en fremragende jobb med sine allsidige kunnskaper og gode menneskelige egenskaper. Kavlis arbeid har sammen med aktivitetsleder Bent Martinsens skapt stor tillit, kunnskap og entusiasme i viktige brukergrupper og sikret prosjektmidler som gjør det mulig for OOF å drive med kunnskapsformidling og opplæring i friluftsliv.

Den nye prosjektlederen Anne Mari Dalen (28 år) ønskes velkommen. Det var over 100 søkere til prosjektlederstillingen etter Ingvild Kavli. Det er både fantastisk, krevende og et stort ansvar å gjennomføre en tilsettingsprosess blant så mange godt kvalifiserte søkere. Anne Mari Dalen er biolog og kommer fra en lærerjobb i energi – og miljøfag med naturforvaltning, friluftsliv, klima, miljø og økologi.

Takk for innsatsen

Markas betydning for befolkningens friluftsliv, naturopplevelse, velvære, helse og identitet er uvurderlig. Naturen er en sentral kvalitet for mental helse, og det er dokumentert at friluftsliv har svært positive virkninger for både psykisk og fysisk helse.

Jeg takker styret for å ha bidratt til god og motiverende stemning i åpne, utviklende og kunnskapsrike samtaler. I denne sammenhengen vil jeg særlig nevne arbeidet med forslaget til den nye langtidsplanen for 2018-2021 som skal behandles på årsmøtet. Også en spesiell takk til organisasjonene for motiverende og resultatorienterte prosesser som førte til samlede uttalelser mot regjeringens nye forslag til skogbruksforskrift og mot forslaget til el-sykling på stier i Marka.

For OOF er det store målet å etablere dialog som motiverer til felles forståelse og handlekraft mellom organisasjonene og mellom organisasjonene og kommunene, for sikring av grønne lunger i byggesonen, markagrensa og Marka, og for et godt flerbruk og samspill mellom ulike frilftsaktiviteter og brukergrupper.

Og til slutt mange, mange takk til en fantastisk aktiv, entusiastisk og kunnskapsrik administrasjon, til et åpent og konstruktivt samarbeid med Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Akershus fylkeskommune og til alle kommunene som er glad i og står opp for Marka og et aktivt friluftsliv og som lojalt støtter OOF ved trofast å betale kontingenten.

Styreleder i OOF Hans-Petter Aas takker tidligere styremedlem og avgått medlem i valgkomiteen Randi Larsen med blomster på årsmøtet 2017.
Foto: Steinar Saghaug

Skullerud, 9. mars 2018

Hans-Petter Aas
Styreleder i OOF

OOF har i 2017 bidratt på
Friluftsskoler Lier, Nittedal
og Asker. Her er det barn
fra friluftsskolen i Asker
som har besteget Vardåsen
rett sør for Asker sentrum.
Foto: Hanne Hide

Fakta om OOF

Oslo og Omland Friluftsråd (OOF) er en paraplyorganisasjon for 43 naturvern- og friluftsansjoner, velforbund og idretts-organisasjoner. Disse representerer en medlemsmasse på om lag 500 000. I tillegg er 16 kommuner og to fylkeskommuner medlemmer. Medlemskommunene har 1,16 millioner innbyggere tilsammen. OOF ble etablert i 1936 og har siden arbeidet kontinuerlig med marka-, friluftslivs- og naturvernsspørsmål.

Medlemmer

Medlemsmassen har ikke endret seg det siste året.

Fylkeskommuner

- Oslo
- Akershus

Kommuner

- Asker
- Bærum
- Enebakk
- Gjerdrum
- Jevnaker
- Lier
- Lørenskog
- Nannestad
- Nittedal
- Oppegård
- Oslo
- Ringerike
- Rælingen
- Røyken
- Skedsmo
- Ski

Friluftslivs- og naturvern-organisasjoner, velforbund, og idrettsorganisasjoner:

- Akershus Krets av Natur og Ungdom
- Akershus Skikrets
- Arbeidernes Jeger- og Fiskerforening
- Bondeungdomslaget
- Bygdelagssamskipnaden i Oslo
- Bærekraftig Follo
- Bærum Natur- og Friluftsråd
- Bærum Velforbund
- Den Norske Turistforening Oslo og Omegn
- Det Norske Skogselskap
- 4H Akershus og Oslo
- Fortidsminneforeningen avdeling Oslo og Akershus
- Framfylkingen i Oslo
- Frognerparkens Venner
- Frognermarkas Venner
- Kjekstadmarkas Venner
- Lillomarkas Venner
- Maridalens Venner
- Miljøforeningen Akerselvas Venner
- Naturvernforbundet i Bærum
- Naturvernforbundet i Oslo og Akershus
- Norges Jeger- og Fiskerforbund Akershus
- Norges Jeger- og Fiskerforbund Oslo
- Norsk Organisasjon for Terrengsykling Oslo og Omegn
- Norsk Ornitologisk Forening avd. Oslo og Akershus
- Oslo Bedriftsidrettskrets
- Oslo Elveforum
- Oslo Idrettskrets
- Oslo Krets av Natur og Ungdom
- Oslo og Omland Sopp- og Nyttevekstforening
- Oslo Skikrets
- Oslo Velforbund
- Oslofjordens Friluftsråd
- Oslomarkas Fiskeadministrasjon
- Oslospeiderne av Norges Speiderforbund
- Ringerikes Turistforening
- Romerike Krets av Norges Speiderforbund
- Selskabet for Oslo Byes Vel
- Skiforeningen
- Syklistenes Landsforening
- Sørmarkas Venner
- Østensjøvannets Venner
- Østmarkas Venner

Fra Markadagen 2017 på
Sognsvann. Foto: Johan Hval

Årsmøtet 2017

OOFs årsmøte ble avholdt på Frognerseteren Friluftssenter 25. april 2017, med Bernt Bull, avgående styremedlem i OOF, som møteleder. 52 stemmeberettigede fra organisasjoner og kommuner samt OOFs styre var møtt fram, i tillegg til 11 ikke-stemmeberettigede fra OOFs administrasjon, gjester og foredragsholdere.

Før selve årsmøtet holdt Stein Erik Kirkebøen et interessant foredrag med tittel: *Kampen om vannet - et historisk tilbakeblikk på vannforvaltningen i Marka.*

Styret

• Styreleder:	Hans-Petter Aas	(valgt for 2 år)
• Nestleder:	Vigdis Jynge	(ikke på valg)
• Styremedlem:	Are Hedén	(valgt for 2 år)
• Styremedlem:	Hanne M. Toftdahl	(valgt for 2 år)
• Styremedlem:	Ingeborg Fønstelien	(valgt for 2 år)
• Styremedlem:	Lars Wilhelmsen	(valgt for 2 år)
• Styremedlem:	Martin Veastad	(valgt for 2 år)
• Styremedlem:	Øyvind Rørslett	(ikke på valg)
• Styremedlem:	Ingunn Raastad	(ikke på valg)
• Styremedlem:	Harald Irgens-Jensen	(ikke på valg)
• Styremedlem:	Mari Ann Vinje	(ikke på valg)

Valgkomiteen

Sverre A. Larssen (leder), Espen Jonhaugen og Christine Fjelstad Nuland (alle valgt for ett år).

Alle valg var enstemmige.

Styrets arbeid i 2017

Det er avholdt sju styremøter, og styret har behandlet 67 saker i løpet av 2017.

OOFs tillitsvalgte og ansatte

Æresmedlemmer

Finn Ramsøy, Frithjof Funder, Oddvar Rolstad, Bjørn Gløersen (†), Erik Sture Larre (†) og Nils Houge (†)

Administrasjon

- Tom Fremstad, generalsekretær
- Johan Hval, rådgiver (50 %: 1/1-31/10 og 100 %: 1/11-31/12)
- Rannveig Ulimoen, økonomi- og administrasjonsansvarlig (60 % stilling)
- Ingvild Kavli, prosjektleder (fødselspermisjon fra 1/4)
- Hanne Hide, prosjektleder (vikariat fra 1/3-30/11)
- Bent Martinsen, aktivitetsleder (80 % stilling)

OOF har i tillegg flere medarbeidere som har bidratt på våre ulike opplæringsaktiviteter. De har vært engasjert på timebasis.

Interne utvalg

Samarbeidsforum for sykling i Marka

Medlemmer i sykkelforumet er: DNT Oslo og Omegn, Skiforeningen, Norsk Organisasjon for Terrengsykling (NOTS), Østmarkas Venner, Lillomarkas Venner, IF Frøy og Bærum Natur og Friluftsråd, FNF Akershus, FNF Oslo og OOF.

DNT Oslo og Omegn har ledervervet i sykkelforumet og OOF innehar sekretariatsfunksjonen.

OOFs administrasjon i 2017. Fra venstre: Rannveig Ulimoen, Ingvild Kavli, Tom Fremstad og Johan Hval. I stolen: Bent Martinsen. I perioden 1. mars til 30. november vikarierte Hanne Hide for Ingvild Kavli.

Hederstegnutvalg

Frithjof Funder (leder), Guri Vallevik Håbjørg og Eva Huseby.

Deltakelse i eksterne utvalg

Markarådet

Styreleder i OOF, Hans-Petter Aas, er nestleder i Markarådet og nestleder i OOF, Vigdis Jynge er vararepresentant til Markarådet.

FNF Akershus

Generalsekretær i OOF, Tom Fremstad, er styremedlem i FNF Akershus, valgt for to år i 2017.

FNF Oslo

Styreleder i OOF, Hans-Petter Aas, er styremedlem i FNF Oslo, valgt for ett år i 2017.

Samarbeidsforum for vassdrag i Oslo (SaFoVa)

Rådgiver i OOF, Johan Hval, var representant i SaFoVa (1/1-30/6). Styreleder Hans-Petter Aas er representant fra perioden 1/8 -17.

Behovsplan for idrett og friluftsliv i Oslo kommune

Styreleder i OOF, Hans-Petter Aas, og generalsekretær i OOF, Tom Fremstad, er med i styringsgruppa.

Flerbruksplan for Oslo kommunes skoger

Styreleder i OOF, Hans-Petter Aas, og generalsekretær i OOF, Tom Fremstad, er med i styringsgruppa. Generalsekretær Tom Fremstad, rådgiver i OOF, Johan Hval, er med i arbeidsgruppene.

Rådgivende utvalg for forvaltningen av Maridalen landskapsvernområde

Utvalget er i regi av Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Johan Hval, er OOFs representant i utvalget.

Medlemskap i organisasjoner

OOF er medlem av Friluftsrådenes Landsforbund (FL), Det Norske Skogselskap (DNS), FNF Oslo, FNF Akershus, Oslofjorden Friluftsråd og Forest Stewardship Council (FSC).

Tre nye styremedlemmer ble valgt inn i OOFs styre i 2017. Det var fra venstre: Are Hedén (pensjonert leder av fylkesmannens miljøvernavdeling), Lars Wilhelmsen (medlem av rådet i DNT Oslo og Omegn og NOA-medlem) og Ingeborg Fønstelién (arealplanlegger i Røyken kommune og tidligere natur- og friluftsrådgiver i Asker kommune og i organisasjonen Norsk Friluftsliv). Foto: Hanne Hide

Regjeringen foreslo i 2017 å liberalisere «Markaforskriften» for skogbruket i Marka. Dette førte til et felles og konstruktivt innspill fra natur og friluftsansamlingen, der en la vekt på et opplegg som sikrer medvirkning og meldeplikt for all hogst, slik at en kan sikre opplevelsesverdiene i Marka. Utsikt over skogen rundt Lutvann i Østmarka, med Romsås i bakgrunnen. Foto: Johan Hval

Marka og arealene i byggesonen

En sentral oppgave for OOF er ta vare på Marka og de grønne lungene i byggesonen. Formålet er å sikre befolkningen gode muligheter for naturopplevelser, fysisk aktivitet og et allsidig friluftsliv i sine nærområder.

Presset på arealene i regionen er store, særlig gjelder dette natur- og friluftsområdene i vekst- og fortettingsområdene.

I 2017 førte regjeringens liberalisering av «markaforskriften», som regulerer skogbruket i Marka, til en samlet reaksjon fra natur- og friluftsansamlingene. Dette blir en svært viktig sak å følge opp for OOF.

I april 2017 foreslo regjeringen å endre markagrensen på to steder; på Rotnes ved Nittedal stasjon (524 dekar) og ved Harestua stasjon i Lunner (225 dekar). Det tapte arealet ved Nittedal stasjon ble kompensert med tre erstatningsområder (743 dekar), mens området ved Harestua stasjon ikke ble kompensert. Kartet viser markagrensen i det aktuelle området.

Markaloven og markaforskriften

OOF forsvaret markaloven, og vi ønsker derfor å gi en kort oversikt over det som skjer i tilknytning til loven og praktiseringen av den. OOF har i 2017 behandlet og utarbeidet høringsuttalelser på mange saker knyttet til Marka, som markaforskriften for skogbruket, markaloven, markagrensa, vern, el-sykling og lignende.

Forslag til endring av markaloven § 2 og markagrensa

I april 2017 sendte regjeringen ut et forslag om å endre teksten i markalovens § 2 som omhandler Markas grenser og hvordan de evt. kan endres. Forslaget inneholdt også forslag til grenseendringer i Nittedal og Lunner kommuner.

Forslag til endring av markagrensa

Klima- og miljødepartementet vedtok den 4. september 2015 en forskrift om justering av markagrensa på 47 steder i 11 kommuner. Regjeringen varslet i 2015 at den ville legge fram en plan for mer omfattende endringer av markagrensa. Departementet begrunnet dette med befolkningspress og den vedtatte areal- og transportplan for Oslo og Akershus, hvor det legges opp til fortetting ved stasjoner og kollektivknutepunkter.

I april 2017 sendt altså regjeringen ut lovendringsforslaget, som omfattet grenseendringer på to steder; ved Nittedal stasjon (524 dekar) og ved Harestua stasjon i Lunner (225 dekar). Det tapte arealet ved Nittedal stasjon ble kompensert med tre erstatningsområder (743 dekar), mens området ved Harestua stasjon ikke ble kompensert med erstatningsareal.

OOF skrev i høringsuttalelsen «at også Lunner kommune bør få tildelt et

erstatningsområde, med et areal og kvalitet tilsvarende det som nå tas ut.» Vi var samtidig godt fornøyd med at departementet fastslo «at en ikke kan forvente lignende forslag til endringer i markagrensa i tiden fremover.»

Forslag til endring av teksten i markalovens § 2

I samme høringsbrev foreslo departementet å endre deler av teksten i markalovens § 2 (Geografisk avgrensning) for gjøre den enklere å praktisere og mer forutsigbar. OOF støttet i stor grad forslaget til endringer, men gikk imot deler av departementets forslag til nytt 3. ledd; «... treffe vedtak om mindre innskrenkende justeringer av markagrensen dersom vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig eller ...»

OOF gikk i sin høringsuttalelse «imot forslaget om å innføre begrepet vesentlige samfunnsinteresser i §2, 3. ledd. Dette kan åpne for krevende fortolkninger og invitere til en eventuell ny praksis.»

El-sykling på stiene i Marka

El-sykler har tidligere blitt regnet som et motorisert fremkomstmiddel og har vært forbudt å bruke på stier, turveier og i annen utmark, inkludert i Marka. I 2015 sendte derfor Klima- og miljødepartementet ut en høring om bruk av el-sykler i utmark.

Høringen tok utgangspunkt i at el-sykler er definert som en sykkel innenfor kjøretøysforskriftens rammer, det vil si med begrenset effekt og med topphastighet på 25 km/t. Det ble foreslått at el-sykkel skulle være tillatt på veier og turveier, men ikke på stiene. Forslaget ville medføre endringer i markaloven, i friluftsløven, i *Forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og vassdrag* og i verneforskrifter for naturreservater o.l.

OOF arrangerte medlemsmøte om saken og vi sa i vår høringsuttalelse et klart nei til el-sykling på stier og et like klart ja til el-sykling på veiene i Marka. Denne holdningen hadde også de fleste andre natur- og friluftsforskningsorganisasjonene i regionen.

Den 4. april 2017 vedtok så Klima- og miljødepartementet en forskriftsendring som innebærer at el-sykkel nå kan brukes i utmark inkludert stier, på linje med vanlige sykler.

Dette var et overraskende og skuffende vedtak fra regjeringen og ikke i tråd med det opprinnelige forslaget fra departementet. Regjeringen begrunnet vedtaket med at en ønsket «et enkelt, oversiktlig og brukervennlig regelverk,» slik «at bruk av el-sykler i all hovedsak likestilles med bruk av vanlige sykler.» Som et slags plaster på såret vedtok en samtidig at kommunen vil «kunne bestemme at bruk av el-sykler ikke skal være tillatt i bestemte områder eller på nærmere angitte strekninger eller traséer.»

Men, for at forskriften skal få virkning i Oslomarka må markalovens egne bestemmelser om motorisert ferdsel endres. Regjeringen sier at de snarest «vil legge frem forslag om endringer av markaloven for Stortinget, med sikte på en tilsvarende åpning for el-sykler også innenfor markagrensen. Inntil en slik endring er gjennomført, er el-syklister henvist til å bruke veiene i Marka.»

OOF vil derfor fortsette å følge denne saken og arbeide for at el-sykling på sti i Marka ikke blir tillatt.

Ny «markaforskrift» for skogbruket i Marka

Da markaloven ble vedtatt i 2009, sa samtidig Stortinget at den gamle «markaforskriften» for skogbruket i Marka skulle revideres i tråd med den nye markaloven. Natur- og friluftsforskningsorganisasjonene i regionen spilte den gang inn forslag til forbedringer, men lite skjedde. I de kommende åra har OOF med jevne mellomrom påmint departement og politikere på dette løftet.

Så, sommeren 2017, kom den etterlengtede forskriftsendringen. Stor var skuffelsen da det viste seg at regjeringens forslag gikk gal vei i forhold til forventningene.

Stort høringsmøte

OOF innkalte derfor, i samarbeid med FNF Akershus og FNF Oslo, til et stort høringsmøte om det nye forslaget til «markaforskrift». Det var 36 deltakere på møtet og 17 organisasjoner deltok. Møteinnledere var Frode Lysandtræ fra Landbruks- og matdepartementet, Erling Bergsaker fra NORSKOG/Losby Bruk, Gjermund Andersen fra Naturvernforbundet i Oslo og Akershus, Erik Eide fra Skiforeningen, Jan Erik Reiten fra DNT Oslo og Omegn og Grete Ruden fra Regionkontor Landbruk på Lillestrøm, som dekker kommunene på Nedre Romerike og Oslo.

Felles høringsuttalelse fra 18 organisasjoner

Deretter ble det nedsatt en arbeidsgruppe bestående av Skiforeningen, DNT Oslo og Omegn, Naturvernforbundet i Oslo og Akershus og Oslo Idrettskrets. OOF, FNF Oslo og FNF Akershus fungerte som sekretariat for arbeidet med å få til en felles høringsuttalelse.

Totalt støttet 18 organisasjoner uttalelsen, inkludert alle de store organisasjonene i regionen; DNT Oslo og Omegn, Skiforeningen, NJFF Akershus, NJFF Oslo, Naturvernforbundet Oslo og Akershus og Oslo Idrettskrets.

I følgeskrivet påpekte vi at «det nye forslaget til skogbruksforskrift ikke er i tråd med Stortingets mål om at restriksjonsnivået skal opprettholdes på samme nivå, og det er viktig at balansen mellom skogbruksinteressene og markainteressene opprettholdes.»

Vi skrev samtidig at «organisasjonene har forståelse for at Regjeringen ønsker å avbyråkratisere og forenkle skogbruket, og vi mener vårt forslag til endringer har hensyntatt dette.» Videre la organisasjonenes i sin felles høringsuttalelse vekt på følge momenter:

- **Forvaltningen må skje gjennom åpne og transparente prosesser**
Marka er rekreasjonsområde for 1.2 millioner, og det er derfor viktig at også andre enn kommunen og skogeierne får medvirke i prosessen.
Organisasjonene ber også om at viktige føringer for skogsdriften i Marka framgår av forskriftsteksten slik at friluftsliv, idrett og naturopplevelser blir ivaretatt.
- **Det nye forslaget er ikke i tråd med Stortingets mål om samme restriksjonsnivå**
Forslaget til ny forskrift er ikke i tråd med Stortingets mål, hvis restriksjonsnivået skal opprettholdes på samme nivå som tidligere.
- **Formålsparagrafen må endres**
Formålsparagrafen må likestille skogbruket og markainteressene slik det også fremstilles i høringsnotatet fra departementet.
- **Registreringene av verdiene i Marka må ivaretas**
Registrering av natur-, idretts-, kultur- og friluftsverdiene i Marka er avgjørende for at Markas verdier ivaretas for fremtidige generasjoner.
- **Organisasjonene støtter forslaget om å opprette en nettportal**
Organisasjonene støtter forslaget om at hogstene skal meldes inn på en nettportal.
- **All næringshogst må meldes og legges inn på nettportalen**
Organisasjonene mener at meldeplikten skal omfatte all næringshogst i Marka. Begrensningen av meldeplikten til hogstflater over 10 dekar vil kunne medføre at store natur-, kultur-, idretts-, friluftslivs- og opplevelsesverdier kan gå tapt.

- **Frist for begrunnet innvending**
Vi mener at en frist for begrunnet innvending på fire uker fra meldingen er lagt ut på nettportalen er nødvendig for at organisasjonene skal rekke å vurdere meldingen på en tilstrekkelig god måte.
- **Plikt til å fatte vedtak**
Landbrukskontoret skal ha plikt til å fatte vedtak der det er kommet inn begrunnede innvendinger fra organisasjonene.
- **Begrensede hogster kan ikke igangsettes**
Hogster som er begrenset av vedtak fra kommunen kan ikke igangsettes før klagefristen på tre uker er utløpt.
- **Forskriftens virkeområde**
Organisasjonene mener at det nåværende virkeområde for forskriften bør opprettholdes.

OOF mener at organisasjonenes forslag er konstruktive, og oppfordret departementet til dialog og videre samarbeid.

Markarådet

Markarådet består av representanter for kommunene, næringsinteressene, grunneiere og beboerne i Marka og natur-, friluft- og idrettsorganisasjonene. Rådet har 18 medlemmer som oppnevnes for fire år av gangen.

Markarådet skal være en møteplass hvor en kan utveksle informasjon, erfaringer og synspunkter på markaloven. Markarådets oppgave er å fremme markalovens formål om å fremme og tilrettelegge for friluftsliv, naturopplevelse og idrett i Marka.

Leder av markarådet er nå ordfører i Nittedal, Hilde Nysten Thorkildsen. Nestleder er OOFs styreleder Hans-Petter Aas. I arbeidsutvalget sitter i tillegg; Lene Conradi, ordfører i Asker kommune og Erik Eide, Generalsekretær i Skiforeningen. OOFs nestleder, Vigdis Jynge, er vararepresentant til markarådet.

Saker fra markarådet er fast post på alle OOFs styremøter.

Vern i Marka

Fylkesmannen i Oslo og Akershus fortsetter arbeide med å verne skogområder i Marka og andre steder i tråd med Stortingets målsetting om å verne 10 % av skogen i landet. Frivillig vern basert på grunneiers innspill, er et viktig grunnlag i disse prosessene.

Flere nye skogreservater i Marka og Akershus

På vårparten 2017 meldte Fylkesmannen om oppstart av verneplanarbeid for 6 områder innenfor OOFs medlemskommuner; Ruud (116 dekar) ved Øyeren i Enebakk kommune og fem i Marka:

- Skotjernfjellet og Snellingsrøysa - 10,5 kvadratkilometer på grensen mellom Lunner og Nannestad kommuner, nord på Romeriksåsen.
- Ryggevang – 3,3 kvadratkilometer i Nittedal og Gjerdrum kommuner, sør på Romeriksåsen.
- Styggdalen - 0,15 kvadratkilometer i Lunner og Nannestad kommuner.
- Røverkollen – 1,5 kvadratkilometer på sørsiden av Røverkollen ved Romsås i Oslo kommune.
- Eine - 0,7 kvadratkilometer på åsen mellom Rykkinn og Bærums Verk i Bærum kommune.

Sommeren 2017 ble ferdige verneplaner for 4 av disse lagt ut til høring. Den 15. desember 2017 vedtok regjeringen vern av 3 av disse; Skotjernfjellet og Snellingsrøysa, Styggdalen og Ruud. Rygge vann ble ikke med i denne runden.

Vinteren 2018 foreslo Fylkesmannen å opprette naturreservat i Eine i Bærum og å utvide Røverkollen naturreservat i Oslo. Fylkesmannen har under utarbeidelsen redusert omfanget av Eine naturreservat fra ca. 0,7 kvadratkilometer til om lag 0,5 kvadratkilometer. OOF skrev følgende i vår høringsuttalelse fra sommeren 2017:

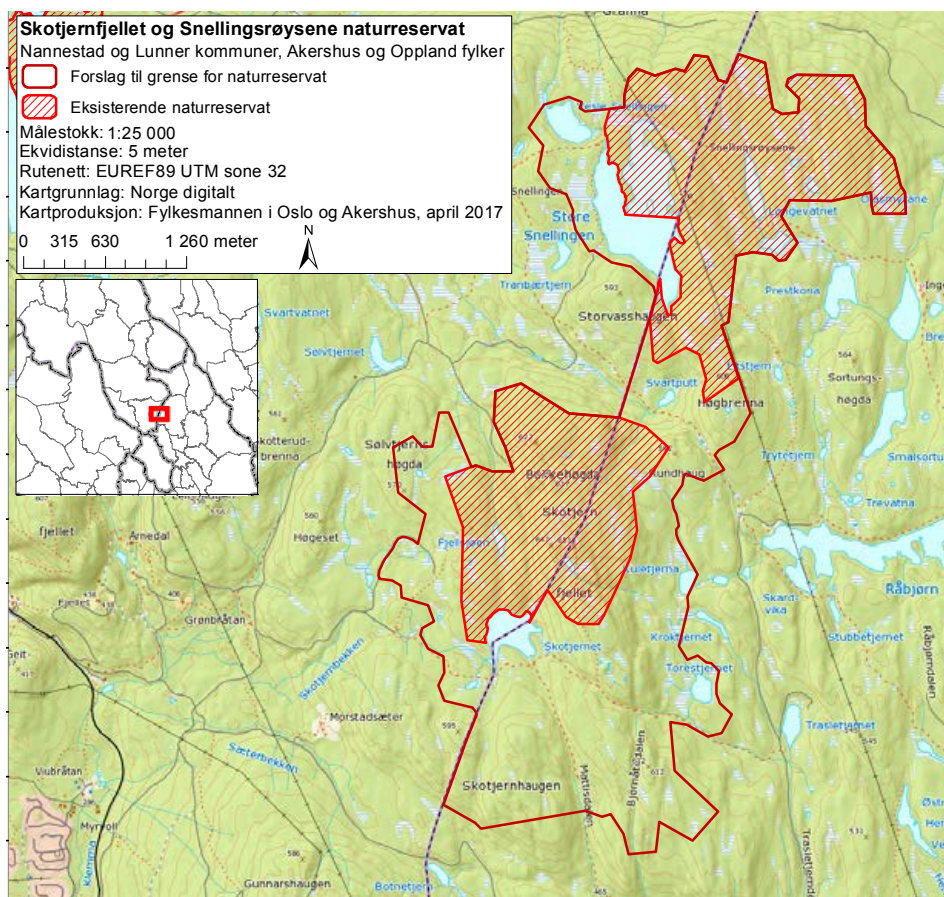
OOF er godt fornøyd med verneplanene i Marka/Romeriksdalen og i Enebakk. På den måten kan viktige naturverdier som gammel skog og høyt biologisk mangfold bevares for framtida og være med å bidra til at Marka kan tilby friluftslivet et mangfold av naturopplevelser.

OOF vil samtidig påpeke at frivillig vern av skog baserer seg mye på skogeierens innspill, og at det derfor er viktig å være kritisk til deres forslag.

OOF er godt fornøyd med at verneforskriftene for naturreservatene i Marka er utformet på en måte som ivaretar at friluftslivsaktiviteter kan opprettholdes, så lenge verneverdiene ikke trues.

Vi er kritisk til at en for naturreservater utenfor Marka benytter de gamle standard forskriftene for naturreservater. En bør alltid se på mulighetene for å kunne kombinere fornuftig bruk av naturreservater til friluftsliv og fysisk aktivitet så lenge en ikke truer verneverdiene.

OOF mener at utsetting av kjentmannsposter bør være tillatt som i flere andre naturreservater i Marka.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus fortsatte i 2017 arbeide med å verne skogområder i Marka i tråd med Stortingets målsetting om å verne 10 % av skogen i landet. Her ser vi det nye Skotjernfjellet og Snellingsrøysene naturreservat på Romeriksdalen som ble vernet i desember 2017. Dette var opprinnelig to adskilte og mindre reservater.

Andre markasaker

Dammyrdalsveien

For første gang siden markaloven ble vedtatt i 2009, kom det i 2013 en søknad om bygging av en landbruksvei i Marka. Dette var altså første gang en sak skulle behandles etter både landbruksveiforskriften og markaloven. Det var derfor viktig at den fikk en grundig prosess fordi den skulle danne mal for tilsvarende saker i Marka.

Det var Løvenskiold Vækerø AS som i 2013 søkte om å anlegge en vei mellom Lommedalen og Sørkedalen. Dammyrdalsveien skulle forlenges, ca. 1600 meter, og ligger i kommunene Ringerike og Hole.

OOF mente i sin høring at skogsbilveier er et betydelig inngrep i Marka og kan ha negativ effekt for naturverdiene og naturopplevelsen. For friluftslivet vil den kunne ha både negative og positive effekter.

OOF mente at § 14 i markaloven måtte komme til anvendelse: *«Tillatelse kan bare gis dersom fordelene ved tiltaket må ansees som større enn de skader og ulemper tiltaket vil medføre for friluftslivet, naturmiljøet eller de allmenne interesser forøvrig»*. Vi mente derfor at søknaden om forlengelse av Dammyrdalsveien skulle avslås.

16. desember 2016 svarte Fylkesmannen i Oslo og Akershus på klagen fra NOA, Sørkedalens Venner og Oslo og Omland Friluftsråd. Her står det at landbruksveier ikke er *«unntatt fra markalovens saklige virkeområde»*... og *«at anlegget av veien vil være «omfattet av loven» etter § 14 og krever tillatelse, jf. første ledd første punktum.»*

Videre viser fylkesmannen til Klima- og miljødepartementets tolkning av loven om at: *«Tiltaket vurderes etter markaloven § 14 annet ledd. Kontrollen er begrenset til å påse at tiltaket er i samsvar med arealplanen, dvs. om tiltaket faktisk er en landbruksvei.»*

Så slår fylkesmannen fast at: *«Kravene til at et anlegg skal betraktes som et landbruksiltak i henhold til landbruksveiforskriften er ... at minst 50 % av nytteverdien av anlegget må være landbruksrelatert.»*

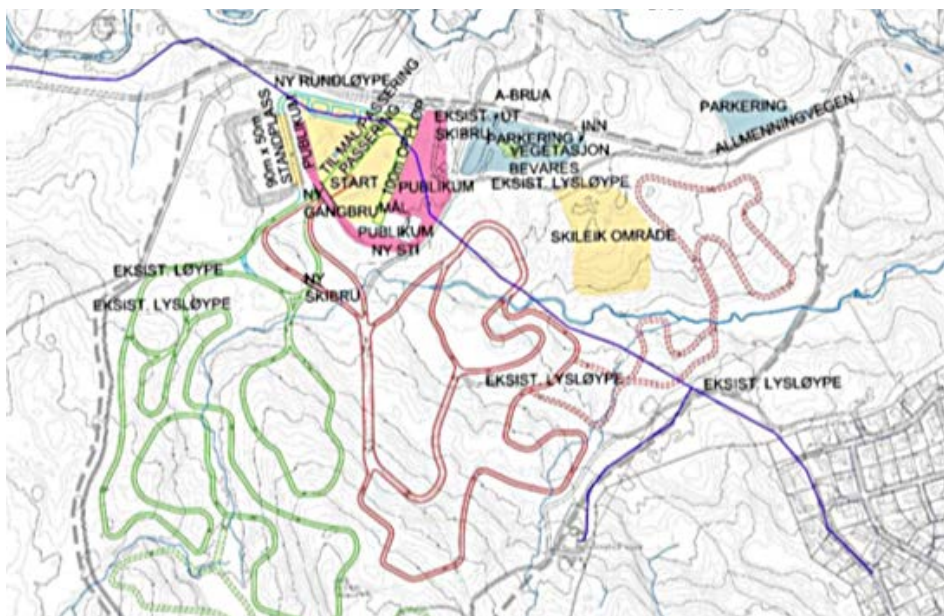
Til slutt konkluderer fylkesmannen med at *«veien som er omsøkt er i tråd med gjeldene regler i kommuneplanen og markaloven. Det er derfor ikke grunnlag for å nekte tillatelse etter markalovens § 14 annet ledd.»*

Fylkesmannen mener at også OOFs Håndbok for Markaloven støtter opp under deres vedtak om å tillate at veien bygges.

OOF avslutter dermed saken med svaret på klagen fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus har klaget saken inn for sivilombudsmannen.

Romerikssåsen flerbruksarena i Gjerdrum er en av flere skiarenaer med snøproduksjon som planlegges i vår region og i Marka. OOF er positiv til at det legges til rette for både skigåing og skileik, slik det gjøres i dette anlegget. I snøfattige vintre kan slike anlegg være svært nyttige for å få folk ut i vinterhalvåret. Samtidig er det viktig at naturverdiene og opplevelseskvalitetene ivaretas.

Romeriksåsen flerbruksarena i Gjerdrum

I mai 2017 la Gjerdrum kommune fram sitt planprogram for Romeriksåsen flerbruksarena. I vår høringsuttalelse skrev vi følgende:

En av Oslo og Omland Friluftsråds sentrale oppgaver er å ivareta Marka, inkludert Romeriksåsen, som et viktig natur- og friluftslivsområde for regionens innbyggerne. Markaloven og markagrensa er viktige redskap som skal sikre dette store området fra utbygging og naturødeleggelse. Markalovens formål er «å fremme og tilrettelegge for friluftsliv, naturopplevelse og idrett. ... og bevare et rikt og variert landskap og natur.»

Romeriksåsen Flerbruksarena ligger i Marka, og for OOF er det derfor naturlig å følge opp tiltaket, slik at det blir et anlegg til glede for befolkningen lokalt, og at det får en utforming som ikke bidrar til å redusere naturmangfoldet eller mulighetene for friluftsliv og naturopplevelse i området.

Huken pukkverk skal bli et friluftsområde

Huken er et gammelt steinbrudd og pukkverk som ligger i Lillomarka ved Ammerud i Oslo kommune. Virksomheten skal avvikles og sommeren 2017 ble det varslet om oppstart av reguleringsplan-arbeid for området. OOF skrev følgende i vår høringsuttalelse:

Oslo og Omland Friluftsråd er svært fornøyd med at Oslo kommune legger ned driften ved Huken pukkverk i Lillomarka ved Ammerud, og nå starter opp et planarbeid der formålet er å tilbakeføre området til Marka og tilrettelegge for friluftsliv.

Beredskapssenter på Taraldrud

Politiets nasjonale beredskapssenteret på Taraldrud i Ski kommune har vært en stor sak i både 2016 og 2017. Alle er enige om at landet trenger et beredskapssenter og OOF skrev følgende i forbindelse med høring av planprogram i desember 2016:

Oslo og Omland friluftsråd har stor forståelse for at myndighetene ønsker å etablere et beredskapssenter, men vi hadde håpet at en kunne finne et annet egnet sted utenfor Marka.

OOF er svært opptatt av Marka-grensa, og den viktige ressurs Marka er for befolkningen i Oslo og Akershus. Særlig viktig er Markas nærområder, hvor lokalbefolkningen kan utøve friluftsliv, være fysisk aktive og ha gode naturopplevelser med stillhet og ro, slik at både den mentale og fysiske helsen styrkes.

Den statlige reguleringsplanen, som ble sendt ut til høring på forsommeren 2017 og vedtatt i august 2017, viste at støyutfordringene kan bli formidable, både i bebyggelsen og i friluftsområdene i Marka. Seinere på høsten svarte OOF også på høringen som Luftfartsverket hadde i forbindelse med beredskapssenterets konsesjonssøknad for helikoptertrafikk i området.

Statlig reguleringsplan til høring

Den statlige reguleringsplanen for beredskapssenteret ble lagt ut til høring forsommeren 2017. OOF skrev i en felles uttalelse i samarbeid med FNF Akershus at vi er bekymret over at et svært viktig nærfriluftsområde for befolkningen i Oppegård og på Bjørndal sør i Oslo kommune havner i gul støysone.

På hverdager fram til 17 eller evt. 19 vil turgåere, skoleelever, barnehageunger og andre brukere av dette Marka-området bli utsatt for ubehagelig impulsstøy fra skyting, sprengning og helikoptertrafikk.

Til tross for mange gode tiltak for å dempe støyen, så er dette forslaget til reguleringsplan ikke akseptabelt sett fra et friluftsliv- og folkehelseperspektiv.

OOF og FNF Akershus mener derfor at det må iverksettes ytterligere støyreduserende tiltak slik at en vesentlig større del av friluftslivsområdet kommer utenfor gul støysone.

Konsesjonssøknad for helikopterplass på Taraldrud

Utpå høsten 2017 sendte Luftfartsverket ut en høring der beredskapssenteret søkte

om konsesjon for helikopteraktiviteten på Taraldrud.

OOF og FNF Akershus slo i vår høringsuttalelse fast at vår oppgave er å ivareta markaloven, naturverdiene og friluftsinnteressene for lokalbefolkningen i nærområdene til beredskapssenteret og lenger inn i Sørmarka og Østmarka.

Avgjørende for helikopterstøy er valg av helikoptertrase og omfanget av helikopteraktivitet. I denne høringen foreslår vi innskjerping i omfanget og bruken av helikoptre som kan bidra til å redusere støyproblemene, uten at det går ut over beredskapsevnen.

Vi påpeker også at traseene må legges slik at de i minst mulig grad rammer friluftsliv, natur og dyreliv. Gode kunnskaper om friluftslivet og naturverdiene i Marka er derfor nødvendige. Naturverdiene er i stor grad kartlagt. Friluftslivsverdiene blir kartlagt gjennom den pågående kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder i regionen.

Den statlige reguleringsplanen for beredskapssenteret på Taraldrud ble vedtatt i august 2017. I etterkant har protestene mot anlegget vært store og myndighetene har forsøkt å dempe disse med å skjerpe kravene til støydemping. OOF har hele tiden vært imot å legge et slikt støyende anlegg så nær bebyggelsen og i Marka, i nærfriluftsområdene til en betydelig befolkningssmengde, i Oppegård og Oslo kommune.

Flerbruksplan for Oslo kommunes skoger

Flerbruksplanen for Oslo kommunes skoger er et viktig dokument som omfatter en stor del av nærområdene i Marka. Oslo kommunes skoger er på om lag 167 kvadratkilometer og omfatter mye av randsonen i Marka mot Oslo by (117 kvadratkilometer) og også områder i Asker, Nittedal, Lørenskog, Oppegård, Ski og Enebakk på til sammen 50 kvadratkilometer.

Vinteren 2014 gikk Oslo kommune i gang med å utarbeide en ny flerbruksplan for kommunens skogeiendommer. OOF og alle natur- og friluftsansisasjonene i Oslo-området ble invitert med i dette arbeidet.

Første etappe var å utarbeide nye *Mål og retningslinjer* som et grunnlag for en ny flerbruksplan. Det ble opprettet en styringsgruppe og fire arbeidsgrupper der OOF har deltatt.

OOF arrangerte et medlemsmøte 14. september 2016 om saken der bymiljøetaten og organisasjonene kunne legge fram sine synspunkter på prosessen og resultatet.

Mål og retningslinjer for Oslo kommunes skoger ble ferdigstilt fra Bymiljøetaten sommeren 2017 og er nå i byrådet for politisk behandling. *Mål og retningslinjer* danner grunnlaget for arbeidet med selve flerbruksplanen. Dette arbeidet har startet og fullføres når bystyret har vedtatt *Mål og retningslinjer*.

Planer for friluftslivet

Behovsplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet i Oslo

OOF har lagt ned et stort arbeid over flere år med *Behovsplanen for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet i Oslo*. Planen ble vedtatt høsten 2016.

OOF var svært opptatt av at kommunen skulle utarbeide en forutsigbar og realistisk plan som skulle synliggjøre de økonomiske rammene for friluftslivet. Dessverre så har ikke de framlagte budsjettene for Oslo kommune stått i forhold til de behovene som ble synliggjort i planen.

I desember 2017 inviterte Bymiljøetaten til møte for å starte arbeidet med å rullere planen for perioden 2017–2027. I tillegg ble det bedt om innspill til konkrete tiltak som ønskes gjennomført i perioden 2019–2022.

OOF har i sitt arbeidsprogram et punkt om å bedre friluftslivets økonomiske rammebetingelser generelt. Vi valgte derfor å ikke å gå inn på enkelttiltak, men å se på de overordnede rammene. OOF vil derfor i tiden framover jobbe mot politikerne i Oslo for å øke rammene som bevilges til friluftslivet, både til aktivitet og til tilrettelegging.

OOF har i 2017 vært prosjektleder for Kartlegging og verdsetting av friluftsområder i Oslo kommune. Her er arbeidsgruppa for Østmarka i sving, med følgende deltakere, fra venstre: Karen Johanne Strømstad (Østmarkas Venner), Odd Fjeldstad (DNT Oslo og Omegn/Øx), Roger Mostue (Oppsal orientering), Kristin Lund (Østmarkas Venner), Bente Lise Dagenborg (Østmarkas Venner) og Bjørn Samuelsen (Bymiljøetaten).
Foto: Johan Hval

Kartlegging og verdsetting av friluftsområder

Kartlegging og verdsetting av friluftsområder er et nasjonalt prosjekt som har holdt på en stund og som skal være ferdig i 2019. I Akershus er det fylkeskommunen som koordinerer arbeidet, og mange kommuner i fylket er godt i gang og noen er ferdige, som Bærum, Rælingen og Gjerdrum. I Oslo er kommunen godt i gang med arbeidet.

OOF arrangerte i samarbeid med flere andre et oppsummerings-/informasjonsmøte for organisasjonene i Oslo og Akershus i februar 2017, og vi har også påtatt oss å være prosjektleder for kartleggings- og verdsettingsprosjektet i Oslo kommune.

OOF vil følge arbeidet i kommunene videre og også bruke våre konkrete erfaringer fra Oslo til å bidra i det videre arbeid i regionen.

Informasjonsmøte for organisasjonene i Oslo og Akershus

OOF arrangerte i samarbeid med FNF Oslo, FNF Akershus, Oslo kommune, Akershus fylkeskommune og Oslofjorden Friluftsråd et informasjonsmøte om *Kartlegging og verdsetting av friluftsområder i Oslo og Akershus*. Møtet, som ble holdt den 15. februar,

samlet hele 40 deltagere fra natur- og friluftsansjoner i begge fylker. Innledere var fra Oslo kommune, Rælingen kommune, Rælingen friluftsråd og fra Akershus fylkeskommune.

Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder i Oslo

OOF har i samarbeid med Oslofjorden Friluftsråd inngått en avtale med Oslo kommune om kartlegging og verdsetting i bydelene Søndre Nordstrand, Nordstrand, Østensjø, Alna og Østmarka. Avtalen inneholder også en opsjon om å verdsette resten av kommunens bydeler.

Arbeidet ble i stor grad gjennomført i disse bydelene i løpet av høsten 2017. Det ble opprettet arbeidsgrupper i hver av bydelene bestående av ca. 5-8 personer, som møttes om lag 6-8 ganger i løpet av høsten. Det ble også arrangert informasjonsmøter for bydelsadministrasjonene, organisasjonene og opplæringskurs for deltagerne i arbeidsgruppene. Her deltok Miljødirektoratet, Oslo kommune, Oslofjorden Friluftsråd, Rælingen kommune og Rælingen friluftsråd.

Hver bydel ble delt opp i om lag 50 til 100 områder som har blitt verdsatt etter Miljødirektoratets metodikk. Grunnlaget for verdsettingen er de 13 verdsettingskriteriene, som brukerfrekvens, opplevelseskvaliteter, tilrettelegging osv. Friluftsområdene blir så verdsatt som; A (svært viktig), B (viktig), C (registrert) og D (ikke registrert). I tillegg er det skrevet korte og informative tekster om hvert område.

Arealplaner

Kommuneplan for Oslo, samfunnsdelen

Kommuneplanen for Oslo er en viktig sak for OOF. Vi har deltatt på flere arrangement, arrangert åpent møte for organisasjonene, i samarbeid med FNF Oslo, og skrevet høringsuttalelse.

Medlemsmøte

OOF arrangerte, i samarbeid med FNF Oslo, et medlemsmøte for natur- og friluftsansjonene onsdag 31. mai, der vi diskuterte planens konsekvenser for natur og friluftslivet i byen. Byråd for byutvikling Hanna Elise Marcussen la fram kommuneplanen og svarte på spørsmål. Det var ca. 25 deltagere på møtet, fra 22 foreninger.

OOFs høringsuttalelse

OOF skrev følgende i vår høringsuttalelse:

OOF mener at det er svært viktig for byens befolkning, både for nåværende og kommende generasjoner å sikre Marka og markagrensa. Markagrensa er det store overordnede og

OOF arrangerte, i samarbeid med FNF Oslo, et medlemsmøte for natur- og friluftsansjonene. Byråd for byutvikling Hanna Elise Marcussen la fram kommuneplanen og svarte på spørsmål. Det var ca. 25 deltagere, fra 22 foreninger, på møtet. Foto: ByPlan Oslo/ Essi Pejjariniemi

strategiske byutviklingsgrep som tydeliggjør en byggesone og som sikrer Marka som et sammenhengende rekreasjons- og naturområde.

Likeledes mener OOF at en grønn by med befolkningsvekst må sikre natur og grønne lunger i nærområdene i byggesonen og sammenhengende grønnstruktur fra byggesonen og ut i Marka og mellom grøntområder og parker og langs vassdrag.

OOF er svært opptatt av folkehelse. Ifølge Helsedirektoratet er det nesten ingen grupper i samfunnet som er tilstrekkelig fysisk aktive. ... Derfor mener OOF at det må legges til rette for at den fysiske aktiviteten må økes vesentlig, særlig hverdagsaktiviteten.»

Videre skrev vi at svaret mot inaktivitet i stor grad er satsing på friluftsliv i forskjellige former. Marka, turveier både i byggesonen og i Marka, og grønne områder med korte avstander til bomiljøene, er derfor svært viktige tiltak i Oslo kommune.

Kommunen har allerede gode planer for dette gjennom Behovsplanen for idrett og friluftsliv, bymiljøetatens turveistrategi, mål og retningslinjer og flerbruksplan for Oslo kommunes skoger.

OOF mener at klimaendringene og reduksjon av biologisk mangfold er de store globale miljøutfordringer. Natur som gir rom for et biologisk mangfold er også viktig for et rikt friluftsliv. Tiltak for å bevare biologisk mangfold bør derfor prege planen i større grad enn i høringsutkastet.

Ringeriksbanen

Ringeriksbanen er vedtatt utbygd og arbeidet med en statlig reguleringsplan har pågått for fullt i 2017. Planprogrammet hadde høringsfrist i begynnelsen av 2017 og ble endelig vedtatt (fastsatt) i september 2017. Bane NORs forslag til statlig reguleringsplan sendes til departementet i februar 2018 og blir så, ifølge framdriftsplanen, sendt ut på høring i første halvdel av 2018.

OOF skrev blant annet følgende i vår høringsuttalelse til planprogrammet:

Oslo og Omland Friluftsråd ser mange positive effekter av Ringeriksbanen, men den har også mange negative effekter for natur- og friluftslivet. Det gjelder særlig kulturlandskapet og våtmarksområdene i Hole og Ringerike kommune. Men, også i Marka og Bærum vil det være negative effekter for natur og friluftslivet.

OOF har derfor gjennom 2017, i samarbeid med FNF Akershus, hatt ansvaret for å organisere møter med Bane NOR. Formålet har vært å få fram utfordringene i Bærum og i Marka. Vi har gjennomført tre slike møter, med deltagere fra de lokale natur- og friluftsansjoner. Vi deltok også på et mer offisielt dialogmøte med Bane NOR høsten 2017.

Banen skal gå i tunell fra Sandvika til Sundvollen og tverrslag og deponier har derfor vært sentrale spørsmål. Vi opplever at disse møtene har bidratt til at lokaliseringen av tverrslag har blitt mer gunstige for natur- og friluftslivet, enn de kunne ha blitt uten disse uformelle møtene. Når det gjelder deponier, så vil den framlagte reguleringsplanen gi svar på denne omfattende utfordringen.

Lahaug skytebane i Skedsmo

Dette er en sak OOF har engasjert seg i over flere år, og i januar 2016 skrev vi et brev til klima- og miljødepartementet der vi advarte mot å legge skytebanen til Lahaug ved Gjelleråsmarka. Samtidig har vi stor forståelse for at Skedsmo kommune ønsker å legge ned den eksisterende skytebanen som ligger i boligområdet på Skjetten.

Høsten 2017 ble planprogrammet til reguleringsplanen sendt ut til høring. Vi gjennomførte en befaring i området og skrev en høringsuttalelse i samarbeid med FNF Akershus og med tilslutning fra DNT Oslo og Omegn, Naturvernforbundet i Oslo og Akershus, Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus, Akershus og Oslo Orienteringskrets, Lillomarkas Venner og Bærum Natur- og Friluftsråd.

I høringsuttalelsen skrev vi at vi er sterkt imot en skytebane på Lahaugmoen i

Gjelleråsmarka er et viktig nærfriluftsområde for om lag 40 000 mennesker i Oslo, Nittedal og Skedsmo. På Lahaug skytebane planlegges for opptil 800 000 skudd i året, som innebærer i gjennomsnitt over 2000 skudd per dag. Skytestøyen vil kunne bli svært plagsom for både turgåere og beboere i området. Bildet er fra en befaring der OOF deltok. Her står deltakerne i et område der det planlegges en 35 meter høy støyvoll. Foto: Johan Hval

kanten av Gjelleråsmarka. Gjelleråsmarka er et viktig nærfriluftsområde for om lag 40 000 mennesker i Oslo, Nittedal og Skedsmo. Det er samtidig et område med variert biologisk mangfold. I søknaden om tillatelse til planarbeid i Marka, planlegges det for opptil 800 000 skudd i året. Det innebærer i gjennomsnitt over 2000 skudd per dag. Skytestøyen vil kunne bli svært plagsom for både turgåere og beboere i bebyggelsen som ligger kun 1,5 km fra skytebanen, og for sårbart dyreliv i Marka.

Vi er også sterkt imot at en her planlegger å legge store deler av skytebaneanlegget i Marka. Stortinget var, under behandlingen av markaloven, helt tydelig på at en ikke ønsket etablering av nye skytebaner i Marka.

Vi etterlyser også en utredning av det regionale behovet for en skytebane på Nedre Romerike før planprosessen fortsetter.

Andre saker

Ny motorisert framdriftsinnretning er ulovlig i utmark

De siste årene har det vært flere saker knyttet til bruk av motoriserte kjøretøy i utmark, som snøskuter, vannskuter, el-sykkel og cat-skiing (dvs. å taue skiløpere opp på fjell med en løpemaskin eller lignende). Det er en bekymring blant mange natur- og friluftslivsorganisasjoner for en økende liberalisering på dette feltet.

I et felles brev fra FNF Akerhus, FNF Oslo og OOF til fylkesmannen advarte vi mot den nye oppfinnelsen på markedet, den norskutviklede ThrustMe Skipack. Dette er en ryggsekk med en innebygd, batteridrevet motor som skal gi fremdrift i kombinasjon med ski, sykkel og lignende. «Produktet markedsføres som at den er lovlig å bruke i utmark, men både Miljødirektoratet og Vegdirektoratet konkluderer med at ThrustMe Skipack defineres som motorisert kjøretøy iht. Motorferdselloven og Veitrafikklovgivningen. ThrustMe er derfor ulovlig å bruke i utmark.»

«ThrustMeSkipack» er en norsk oppfinnelse som vekker både oppsikt og bekymring. Men, framkomstmiddelet regnes som et motorisert kjøretøy og er derfor ulovlig å bruke i utmark. Foto: ThrustMeSkipack

Elev fra mottaksklassen på
Haugerud ungdomsskole,
i Oslo, på Frognerseteren
Friluftssenter, som er
utgangspunkt for mye av
OOFs opplæringstilbud
i friluftsliv. Foto: Steinar
Saghaug

Opplæring og inkludering i friluftsliv

OOF har fokus på å bidra til et inkluderende og allsidig friluftsliv, som alle kan ta del i. Gjennom våre tiltak ønsker vi å øke befolkningens deltagelse og kunnskap om muligheter for friluftaktiviteter - året rundt. Deltagere på våre kurs og aktiviteter skal få positive friluftsopplevelser og forstå sammenhengen mellom friluftsliv, helse og trivsel.

OOFs arbeid med opplæring og inkludering i friluftsliv

OOF har i 2017 videreført alle sine tidligere prosjekter, med de samme målgruppene som tidligere.

- Flerkulturell friluftsfest
- Introduksjon til friluftsliv for voksenopplæring- og mottaksklasser
- Ferieleir i Bærum
- Friluftsskoler
- Hytteturer til Brennabu
- Friluftssykehuset
- Læring i friluft-kurs
- Friluftsliv med ADHD-foreningen
- Åpne arrangement

Formålet med prosjektene er å styrke kunnskap og interesse for friluftsliv i en større del av befolkningen. OOF ønsker ikke å «pålegge» noen å drive friluftsliv.

Vårt hovedfokus er å synliggjøre mulighetene for friluftslivsaktiviteter i Marka og ellers, med utgangspunkt i individuelle interesser og ferdigheter. Vi vil bidra til økt kunnskap om allemannsretten, tilgjengelige natur- og friluftsområder og om de frivillige organisasjonene og deres aktivitetstilbud for målgruppen.

OOF har et spesielt fokus på å introdusere Marka og friluftsliv for nyankomne innvandrere i regionen, gjennom vårt undervisningstilbud for voksenopplærings- og mottaksklasser, og vår ferieleir for flyktningfamilier. I tillegg ønsker vi å øke deltagelsen og interessen for friluftsliv blant barn og unge generelt gjennom friluftsskoler, synliggjøre naturens effekt i behandling av syke barn ved Rikshospitalet, og friluftslivets positive effekt på mestringsfølelse og selvbylde blant barn og unge med ADHD.

OOFs tilbud er finansiert gjennom ulike tilskuddsordninger, som miljødirektoratets tilskudd til friluftsliv for personer med innvandrerbakgrunn og fylkeskommunale midler til friluftslivsaktiviteter fra Akershus og Buskerud fylkeskommuner og Oslo kommune, samt spillemidler til aktivitet for barn og unge. Oslo kommune støtter i tillegg OOFs tilbud gjennom tilskudd fra Velferdsetaten, Bymiljøetaten og Enhet for mangfold og integrering (EMI).

Vårt største opplæringsprosjekt er «Introduksjon til friluftsliv» for nyankomne innvandrere i voksenopplærings- og mottaksklasser. I 2017 gjennomførte OOF til sammen 130 undervisningsdager med hele 3025 elever fra både Oslo og Akershus. Foto: Hanne Hide

Introduksjon til friluftsliv

Vårt største opplæringstilbud er *Introduksjon til friluftsliv* for nyankomne innvandrere i voksenopplærings- og mottaksklasser. OOFs fokus på inkludering av innvandrergrepper i friluftsliv startet allerede i 1993, og har gjennom lang erfaring, tilbakemeldinger og etablering av nye samarbeidsrelasjoner, gradvis utviklet seg til dagens introduksjonstilbud for mottaksklasser og voksenopplæring.

En av suksessfaktorene for *Introduksjon til friluftsliv*, er at aktivitetsdagene gjennomføres i ordinær skoletid. Det er på skolen vi kan nå flest mulig.

Tilbudet retter seg mot alle mottaksklasser og voksenopplæringsklasser i Oslo, men vi er også aktive i Akershus. I 2017 gjennomførte OOF til sammen 130 undervisningsdager for mottaksklasser og voksenopplæringsklasser. Tilbudet nådde hele 3025 elever i målgruppa.

Formålet med introduksjonstilbudet er:

- å gi elevene positive opplevelser og erfaringer med friluftslivet og grunnleggende kunnskap som muliggjør og stimulerer til økt deltagelse i friluftslivet i framtida.
- å bidra til at naturen benyttes som arena for læring i norsk språk og samfunn, og blir en naturlig undervisningsarena.
- å bidra til økt inkludering og deltagelse i friluftslivet, som trivselsskapende og helsefremmende aktivitet for hele befolkningen.

OOF har utarbeidet et helhetlig undervisningsopplegg, *Læring i Friluft gjennom 4 årstider*, med inntil fire undervisningsdager gjennom året. Her deltar elevene i ulike frilftsaktiviteter og har varierte naturopplevelser knyttet til de ulike årstidene. Vi har et tett og godt samarbeid med lærere i mottaksklasser og voksenopplæring i Oslo, og opplever at tilbudet er høyt verdsatt.

På friluftsdagene legger vi vekt på positive opplevelser, mestring og læring. Frilftsopplevelsene gir elevene et stort behov for å sette ord på sine opplevelser og å kommunisere, samarbeide og fortelle om opplevelsene i etterkant. Dette har svært positive effekter på språklæringen gjennom konkretisering av situasjoner, begreper og erfaringer. Aktivitetsinnholdet kobles til klassenes læringsmål i norsk språk og samfunnsfag.

Ved påmelding kan læreren velge mellom ulike hovedaktiviteter og innhold for den enkelte aktivitetsdag. Hver klasse kan delta på maksimalt en aktivitetsdag per årstid. Alle aktivitetsdagene inkluderer læring om allemannsretten, hensynsfull ferdsel i naturen, samt felles lunsj rundt bålet. Lunsj rundt bålet er en god arena for samtaler om inntrykk, begreper og erfaringer.

Årstidenes hovedaktiviteter:

- Vinter: ski, snøforming, isfiske og aking
- Vår: sanking av ville vekster, kanopadling og matlaging på bål
- Sommer: kanopadling, fisketur, oppdagelsestur i nærmiljøet
- Høst: fisketur, høstingstur, matlaging på bål

OOF er opptatt av at deltagerne skal fortsette med friluftslivsaktiviteter etter våre introduksjonstilbud. Dette gjør vi ved å formidle både muligheter for egenorganiserte frilftsaktiviteter og deltagelse i de ulike frivillige natur- og frilftsorganisasjonenes tilbud.

Ferieleir for flyktningfamilier

Sommeren 2017 arrangerte OOF for tolvte gang, i samarbeid med Flyktningkontoret i Bærum, ferieleir på Kjeholmen for flyktningfamilier og ungdom med innvandrerbakgrunn. Det var ca. 300 deltagere med på leiren, fordelt over 10 dager. Den første uka var forbeholdt barnefamilier og den andre ungdom.

Ferieleiren bidrar til inkludering gjennom at innvandrerne blir kjent med norsk natur, friluftslivskultur og populære sommeraktiviteter. Ferieleiren bidrar også til å styrke familieband, tilhørighet og identitetsbygging. OOF og Bærum kommune ser på dette som et svært viktig bidrag til sosial inkludering, kulturforståelse og inspirasjon til friluftslivsdeltagelse.

Det er stor variasjon og frihet i aktivitetstilbudet, som tilrettelegger for at alle kan oppleve mestring og læring, og muliggjør gode familie og vennsksapsrelasjoner ved å gjøre aktiviteter sammen. Deltakerne får også kunnskap om sikker ferdsel i og ved vann, og det er mange som lærer å svømme i løpet av leiren.

Tilbakemeldingene OOF får på innhold og organisering av ferieleiren fra Flyktningkontoret i Bærum er utelukkende positive. De rapporterer om deltagere som uttrykker takknemmelighet for turene og om hyggelige og tålmodige aktivitetsledere.

OOF arrangerte for tolvte gang, i samarbeid med Flyktningkontoret i Bærum, ferieleir på Kjeholmen, for flyktningfamilier og ungdom med innvandrerbakgrunn. Det var ca. 300 deltagere med på leiren. Foto: Hanne Hide

Friluftsskolen

Friluftsskolen er et ferietilbud i nærmiljøet for barn og ungdom, med hovedfokus på 10–13-åringer. Målet med Friluftsskolen er å gi deltakerne en lystbetont introduksjon til friluftsliv. Friluftsskolen arrangeres på dagtid over 3 til 5 dager, gjerne med én overnatting. Friluftsskolen skal være åpen for alle og med lav deltakeravgift.

Friluftsskolekonseptet startet for fullt med en landsomfattende satsing i

forbindelse med Friluftslivets År i 2015, og har siden blitt en stor suksess.

OOF skulle gjerne vært med på friluftsskoler i alle våre medlemskommuner, hvert eneste år. Det har vi dessverre ikke kapasitet til. Våre ambisjoner for Friluftsskolen er derfor å være med å starte én ny friluftsskole i året, og å videreføre den vi startet opp året før. Altså gjennomføring av 2 friluftsskoler årlig. Etter 2 år med friluftsskole i en kommune, håper vi Friluftsskolen lever videre uten hjelp fra OOF.

Skal den enkelte friluftsskole leve videre, er det nødvendig å finne gode lokale samarbeidspartnere på et tidlig tidspunkt. En eller flere aktive organisasjoner, som for eksempel det lokale turlaget eller den lokale jeger- og fiskeforeningen. Kommunen kan også være en viktig samarbeidspartner.

I 2017 var vi med på å starte opp en friluftsskole i Asker, og planen var å videreføre friluftsskolen i Nittedal:

Friluftsskolen i Asker ble gjennomført i samarbeid med Asker Turlag og Asker kommune i uke 33. Friluftsskolen hadde 30 deltagere. Oppmøte var på det nyåpnede Barnas Hus på Borgen i Asker. Vi fikk bl.a. dvergmalle i Drengsrudtjern, som smakte fortreffelig.

Friluftsskolen i Nittedal måtte vi dessverre avlyse, på grunn av for dårlig påmelding. Vi gjorde et omfattende forsøk på å verve deltagere, men det virket som det ikke var behov for et slikt tilbud i høstferien, i Nittedal.

OOF bidro også med instruktører på Friluftsskolen i Lier i vinterferien. Der var det 18 deltagere, og den ble arrangert sammen med DNT Drammen og Omegn og Lier kommune.

OOF ønsker å bidra med vår kompetanse til friluftsskoler i våre medlemskommuner. I 2017 var vi med å bidro i 3 av våre kommuner; Lier, Asker og Nittedal. Her fra friluftsskolen i Lier. Foto: Martina Håjková

Friluftsliv for innvandrerkvinner

OOF samarbeider med organisasjonen LIN (Likestilling, Inkludering og Nettverk), en frivillig flerkulturell organisasjon, dannet av kvinner og som jobber for likestilling og inkludering av minoritetskvinner.

Formålet med samarbeidet er å synliggjøre friluftslivets positive effekter for trivsel, inkludering og helse, gjennom å gi deltagerne grunnleggende erfaring og kunnskap i friluftsliv og positive friluftsliv- og naturopplevelser i et fellesskap. Til sammen har vi hatt turer, kurs og aktiviteter med 47 deltagere fra LIN i 2017.

Hytteturene til Brennabu i Valdres har blitt arrangert i mange år, og OOF bidrar med en aktivitetsleder. Turene er en unik mulighet for minoritetskvinner til å oppleve norsk hyttekultur og fjellandskap. I 2017 ble det gjennomført en fulltregnet tur i september med 40 deltagere, i hovedsak voksne kvinner med barn.

I oktober arrangerte vi en dagstur til Lutvann for LINs medlemmer. Her hadde vi en fin dag, med blant annet yogainstruksjon. OOF bidro med leker, bål og natursti i området.

OOF samarbeider med organisasjonen LIN (Likestilling, Inkludering og Nettverk) som jobber for likestilling og inkludering av minoritetskvinner. Her fra hytteturen på Brennabu i Valdres. Foto: Hanne Hide

Friluftssykehuset – naturen som behandlingsrom

OOF har et godt og tett samarbeid med seksjon for C-L-barnepsykiatri (psykiske lidelser hos barn ved somatiske sykdommer) ved Rikshospitalet. Annenhver onsdag gjennom hele året har OOF organisert utflukter og friluftsopplevelser ved Frognerseteren Friluftssenter og Øvresetertjern for alvorlig syke barn og deres pårørende. Til sammen har det blitt 18 dager med 169 deltagere i 2017.

Friluftssykehuset - naturen som behandlingsrom fokuserer på å bruke friluftsliv og naturopplevelser som en aktiv del av behandlingstilbudet for barn og deres pårørende ved Rikshospitalet. Tilbudet har vært en del av en større satsing ved avdelingen.

OOF's aktivitetsleder forbereder en rekke aktiviteter, der alle kan delta i den grad de vil eller kan. Populære aktiviteter er pil og bue, spikking, fiskeavtrykk, lek i naturen, fuglelytting, natursti, kano, fiske, aking og snøforming. I tillegg er det matlaging på bålet.

Frisk luft og litt fysisk aktivitet stimulerer ofte matlysten til både pasienter og de pårørende. Bålet bidrar i tillegg til god atmosfære for samtaler og samhold i gruppa. Dette benyttes aktivt i den videre behandling.

Det er i hovedsak fire områder hvor sykehuset erfarer direkte positiv virkning av tilbudet for pasienter og pårørende.

1. Identitetsfølelse og mulighet til å bare være vanlige mennesker.
2. Aktivitetene roer ned pasienten og gir motivasjon til videre behandling.
3. Å se pasienten i ulike kontekster styrker sykdoms og pasientvurderingen.
4. For noen pasientgrupper er fysisk aktivitet svært viktig for raskere fremgang og tilfriskning.

Læring i friluft er friluftsrådernes felles satsing på uteaktivitet i skole, SFO og barnehage. OOF har arrangert fire åpne kurs på Frognerseieren Friluftssenter med 65 lærere og SFO ansatte fra tretten ulike kommuner: Asker, Bærum, Oppegård, Vestby, Lørenskog, Rælingen, Nannestad, Skedsmo, Ullensaker, Nittedal, Oslo, Jevnaker og Røyken.
Foto: Hanne Hide

Læring i friluft – kurs for ansatte i skole og SFO

Læring i friluft er friluftsrådernes felles satsing på uteaktivitet i skole, SFO og barnehage. OOF har i 2017 hatt fokus på å videreføre vårt kurstilbud for lærere og ansatte i grunnskole og SFO.

OOF har arrangert fire åpne kurs på Frognerseieren Friluftssenter. De 65 lærerne og SFO ansatte har kommet fra tretten ulike kommuner: Asker, Bærum, Oppegård, Vestby, Lørenskog, Rælingen, Nannestad, Skedsmo, Ullensaker, Nittedal, Oslo, Jevnaker og Røyken.

Påmeldingen fra OOFs medlemskommuner var god og reiseveien til Oslo ser ikke ut til å være noe hinder. Vi opplever at skolene prioriterer denne type åpne kurs, der de kan sende noen få ansatte, fremfor kurs på den enkelte skole for hele lærerstaben.

Vi ser at skolene har stort tidspress og mange viktige prioriteringer innenfor begrensede rammer. Derfor gleder vi oss over den gode deltagelse og de gode tilbakemeldingene på de åpne kursene, som vil være hovedsatsing framover.

Friluftsliv med ADHD-foreningen

OOF samarbeider med ADHD-foreningen i Akershus, og målet er å øke deltagelsen i friluftslivsaktiviteter for denne målgruppen. De har særlig stort utbytte av å kunne oppleve mestring i nye aktiviteter, utvide sosiale nettverk, utveksle erfaringer og få utløp for energi. Mye tyder på at slike opplevelser og aktiviteter kan bidra til økt sosial inkludering og bedre psykisk helse og trivsel, også på andre arenaer i hverdagen.

I 2017 gjennomførte vi flere turer og arrangementer med ADHD-foreningen, blant annet akedag i Korketrekkeren, «kikkefisketur» i Hvervenbukta, og mini-sommercamp på Kjeholmen for familiene i ADHD-foreningen.

Ved alle disse arrangementene hadde vi god deltagelse og svært positive tilbakemeldinger på organisering og innhold. Til sammen har disse arrangementene hatt 110 deltagere i 2017.

Hele 2000 nyankomne flyktninger deltok på Flerkulturell friluftsfest på Sognsvann 23. mai 2017. Kronprins Håkon åpnet arrangementet, mens varaordfører Kamzy Gunaratnam ønsket velkommen.
Foto: Steinar Saghaug

Flerkulturell friluftsfest

Som en del av OOFs 80-års-jubileum i 2016 inviterte vi til friluftsfest for nyankomne innvandrere fra hele regionen, både barn og voksne, som hadde deltatt på våre opplæringskurs i friluftsliv.

Dette ble en så stor suksess at vi ble oppfordret av lærere og elever til å gjøre dette til et årlig arrangement. Vi spurte medlemsorganisasjonene våre, som sto sammen med oss om arrangementet, om de ville fortsette. De var ikke vanskelige å be. 23. mai ble derfor *Flerkulturell friluftsfest 2017* arrangert, også denne gangen på Sognsvann i Oslo.

Fra en start i 2016 med 1000 deltakere, doblet antallet seg i 2017. Værgudene viste seg fra sin beste side og det var ekstra stas at kronprins Håkon deltok. Deltakerne satte åpenbart stor pris på dette, og det var stor stemning da han åpnet arrangementet og seinere gikk rundt på de ulike aktivitetene.

Den flerkulturelle friluftsfesten har som formål å styrke deltakernes kunnskap, interesse og begeistring for friluftslivet. Vi ønsker å synliggjøre de enkelte organisasjoners tilbud med håp om at deltakerne skal ta del i disse. Vi mener at gjennom organisert læring gjør vi deltakerne i stand til å drive uorganisert friluftsliv i etterkant. Deltakerne lærer om allemannsretten, og deltar på ulike friluftslivsaktiviteter som fiske, bygging av trehytte, natursti, terrengsykling, kanopadling og natursti. Alle elever ble oppfordret til å ha med seg mat fra sine hjemland og tilberede den på bål. Dette ble fulgt opp og folk koste seg med ulike matretter. Festen ble avsluttet med spontan ringdans fra Midtøsten, etter initiativ fra deltakerne selv.

Det er mange organisasjoner som bidrar og vi er dem en stor takk skyldig: DNT Oslo og Omegn, Skiforeningen, Norsk Organisasjon for Terrengsykling, Bymiljøetaten i Oslo kommune, Oslo og Omland Sopp og Nyttevekstforening, Friluftsliv i Gamle Oslo (FRIGO), Det norske Skogselskap, Oslofjorden Friluftsråd, NJFF Oslo, FNF Oslo, FNF Akershus og Besøkssenter Våtmark i Oslo. Elever fra to mottaksklasser bidro i tillegg til en kjempeinnsats fra Natur videregående skole som bidro med frivillige funksjonærer på dagen.

Naturmagasinet på NRK PI sendte et helt program, inkludert bålsmåte, med utgangspunkt i festivalen.

Alt tydet på at programmet og det å komme sammen, er noe deltakerne setter pris på, og at det er naturlig å gjøre dette til en årlig tradisjon.

I 2017 ble det, for første gang, arrangert en større konsert på Frognerseteren Friluftssenter. Konsertene med de Lillos og KORK ble raskt utsolgt, og det ble et flott og minnerikt arrangement. Foto: Hanne Hide

Frognerseteren Friluftssenter

Frognerseteren Friluftssenter er en viktig ressurs og hovedbase for å kunne gjennomføre våre opplæringstiltak for ulike målgrupper. Beliggenheten er unik og et flott utgangspunkt for å utøve ulike friluftslivsaktiviteter. T-banen stopper rett ved og bidrar til effektiv transport av deltagerne. Senteret er også vårt foretrukne sted for kurs, medlems- og årsmøter. I 2017 ble det også, for første gang, arrangert en større konsert med de Lillos og KORK. Konsertene ble raskt utsolgt og ble et flott og minnerikt arrangement.

Det er Oslo kommune som eier stedet, mens det disponeres av *Erik Sture Larres stiftelse til friluftslivets fremme*. Stiftelsen har ansvaret for eiendommens hus, amfi, gjerder, tomtareal og andre større installasjoner. Oslo og Omland Friluftsråd har ansvaret for aktiviteter, opplæring og hensiktsmessig bruk av Friluftssenteret. Ambisjonene for så vel stiftelsen som OOF er at vi på hver vår måte, skal bidra til å videreutvikle senteret.

Erik Sture Larre hadde en visjon om å bygge en bro mellom natur og kultur da han utviklet Frognerseteren Friluftssenter. 19. august ble det arrangert to konserter med *de Lillos* og KORK. Det var første gang de spilte sammen. Publikum kjente sin besøkestid og fikk oppleve to utsolgte konserter. Byrådsleder Raymond Johansen ønsket velkommen, og det ble en magisk aften der *de Lillos* og KORK løftet hverandre med nye og spennende arrangementer av låtene fra *de Lillos* proppfulle skattekiste.

Erik Sture Larres stiftelse var arrangør og hadde det økonomiske ansvaret. OOF bidro i planleggingen og tilbød publikum kruttsterk bålcaffe. Planene er å videreføre samarbeidet med KORK og avholde en konsert med ulike artister en gang hvert år.

I forbindelse med Friluftslivets dag på Sognsvann i Oslo arrangerte OOF, i samarbeid med FNF Oslo, valgdebatt med tema: «Hvordan styrke friluftslivet - et viktig middel for folkehelse, trivsel og integrering». Her er tre av deltakerne, fra venstre: Nicolai Astrup (Høyre), Ola Elvestuen (Venstre) og Jonas Gahr Støre (Ap). Foto: Steinar Saghaug

Samarbeid og informasjon

OOFs medlemsmasse er mangfoldig og har ulike interesser. Den består av et stort antall organisasjoner og kommuner som har ulik størrelse og i mange tilfeller ulik innfallsvinkel til friluftslivet. De vil ha ulike behov for informasjon og samarbeid med OOF. OOF prøver hele tiden å finne fram til gode samarbeidsformer med medlemmene

Friluftsrådernes Landsforbund (FL)

Friluftsrådernes Landsforbund er et landsomfattende samarbeidsorgan for friluftsråd. De 27 friluftsrådene omfatter tilsammen 226 kommuner og 75 % av Norges befolkning bor i en kommune hvor det er et friluftsråd.

Årsmøte i FL 2017

OOF deltok på årsmøtet i Friluftsrådernes Landsforbund i Bergen 9. juni, representert ved styreleder Hans-Petter Aas, nestleder Vigdis Jynge og generalsekretær Tom Fremstad.

Årsmøtet hadde 57 delegater. Av innkomne saker vil vi spesielt nevne marin forsøpling hvor det forelå et forslag til uttalelse som årsmøtet besluttet oversendt Klima- og miljøminister Vidar Helgesen.

OOF foreslo Steinar Saghaug som nestleder til styret i 2013 og han ble valgt inn. I 2014 ønsket styrelederen å fratre som leder da han hadde tilbud om en spennende stilling i utlandet. Steinar Saghaug fungerte som styreleder i 2014–2015. Han ble deretter valgt til leder i 2015 og ble i 2017 gjenvalgt som leder for ytterligere to år.

Kirsti Gurholt Pedersen, foreslått av OOF, ble gjenvalgt til valgkomiteen.

FLs ledersamlingen

Ledersamlingen i Friluftsrådernes Landsforbund 2017 ble arrangert på Gardermoen 9.–10. februar. Møtet var todelt, første dag var for styrelederne, mens dag to var for både styrelederne og de daglige lederne. Første dag hadde fokus på styrets ansvar, helse, miljø og sikkerhet (HMS) samt styrelederrollen. Dag to satte søkelys på blant annet, friluftsmeldingen, verdikartlegging og ivaretaking av friluftsområder, naturen som læringsarena og konkretisering av de tiltakene som friluftsrådene spilte inn til departementets *Handlingsplan for friluftslivet*.

*Ansattесamling i
Friluftsrådernes Landsforbund
2017 ble arrangert av
Salten Friluftsråd i Steigen i
Nordland. Foto: Johan Hval*

Friluftskonferansen i Bergen

Bergen og Omland Friluftsråd var 80 år i 2017, og var vertskap for Friluftskonferansen 8.–9. juni. Det var et omfattende program og mange interessante ekskursjoner. Bergen og Omland Friluftsråd er et stort friluftsråd og har sjøen, byen og marka som arbeidsområde. Temaene og befaringsene var derfor varierte og spennende med mange ulike temaer. Marin forsøpling var et sentralt tema. Nasjonale turstier, bynært friluftsliv var andre temaer som ble tatt opp.

OOF var representert ved styreleder Hans-Petter Aas, nestleder Vigdis Jynge, generalsekretær Tom Fremstad, Bent Martinsen og Hanne Hide.

FLs ansattesamling i Nordland

De ansatte i friluftsrådene landet rundt samlet seg i Steigen i Nordland til årets ansattesamling, i regi av Salten Friluftsråd. Etter en fantastisk båttur fra Bodø ankom deltakerne Norskot i et strålende høstvær. Overnatting og sosialt samvær skjedde delvis på Norskot brygge og på to øyer, Manshausen og Naustholmen i sundet utenfor. På programmet sto forskjellige interne og eksterne friluftslivstema og mange praktisk oppgaver som kajakkpadling, fotografering og matsanking i fjæra. Arrangør var, 25-års-jubilanten, Salten Friluftsråd og Friluftsrådernes Landsforbund. OOF var representert ved Bent Martinsen, Hanne Hide, Rannveig Ulimoen og Johan Hval.

Forum for natur og friluftsliv (FNF)

Forum for natur og friluftsliv (FNF) er et forum for natur- og friluftslivsorganisasjonene på fylkesnivå. Formålet er å fremme organisasjonenes felles interesser om å ivareta friluftsliv og naturvern.

Johan Hval har vært ansatt 50% som koordinator i FNF Oslo og 50% som rådgiver i OOF fram til 31. oktober 2017. Fra 1. november 2017 ble han ansatt 100% i OOF.

FNF Akershus har sitt kontor hos OOF. OOFs generalsekretær, Tom Fremstad, ble i 2017 valgt inn i styret i FNF Akershus for to år. OOFs styreleder Hans-Petter Aas ble i 2016 valgt inn som styremedlem i FNF Oslo og han ble gjenvalgt i 2017.

FNF Oslo, FNF Akershus og OOF samarbeider om felles saker, har faste møter, arrangerer kurs, seminarer og møter for medlemmene og gir ut nyhetsbrevet «Friluftsnytt», med informasjon om viktige høringssaker og annet aktuelt stoff.

Samarbeidsforum for sykling i Marka

Formålet med «Samarbeidsforum for sykling i Marka» (*Sykkelforumet*) er å diskutere, utveksle erfaringer og finne løsninger på flerbruksutfordringer mellom syklistene og andre brukere av Marka. I *Sykkelforumet* samles natur-, friluftslivs- og sykkelorganisasjonene i Oslo-området. Følgende organisasjoner er med i forumet: DNT Oslo og Omegn, Skiforeningen, Norsk Organisasjon for Terrenghus (NOTS), Østmarkas Venner, Lillomarkas Venner, IF Frøy, Bærum Natur og Friluftsråd, FNF Akershus, FNF Oslo og OOF.

Målsettingene for forumet er å fremme trivsel og flerbruk ved å minimalisere brukerkonfliktene, hensynta utfordringene med slitasje på stier og løyper og finne fram til gode kjøreregler for alle som ferdes i Marka.

I 2017 er det gjennomført ett møte i sykkelforumet, og representanter fra sykkelforumet har deltatt i en befarings etter *Terrengsykkelløpet* i Østmarka. Representanter har også deltatt på et møte i forbindelse med revidering av Merkehåndboka.

Leder av sykkelforumet Dag Olav Brækkan (DNT Oslo og Omegn) og sekretær for sykkelforumet, Johan Hval (OOF), vil delta i arbeidet med sykkel-delen av Merkehåndboka. Her vil sykkelforumet bli invitert til å komme med gode tilbakemeldinger for å bidra til god og skånsom tilrettelegging for sykling i Marka.

Bymiljøetaten inviterte til befaring av traseen til Terrengsykkelløpet i Østmarka noen uker etter at det hadde funnet sted. Foto: Johan Hval

Idretts- og friluftslivskonferansen 2017

Sammen med Oslo kommune, Oslo Idrettskrets og Oslofjordens Friluftsråd arrangerte OOF 20. mars 2017 *Idretts- og friluftslivskonferansen 2017*, med fokus på hvordan kommunen og frivilligheten sammen kan bidra til at man får en aktiv by. Konferansen ble avholdt på Oslo Kongressenter og ca 230 deltok på konferansen. OOF var med på å arrangere en tilsvarende konferanse i 2016 som da var en del av det store arbeidet vi gjorde på *Behovsplanen for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet* i Oslo. Det ble da enighet mellom kommunen og organisasjonene om at man annethvert år skal arrangere en tilsvarende konferanse.

Konferansen var delt opp i ulike temaer og mange organisasjoner var invitert for å få en bredde i konferansen. Kommunen var representert blant annet med byrådene Rina Mariann Hansen og Lan Marie N. Berg. OOFs styremedlem Hanne Toftdahl holdt foredrag om de samfunnsøkonomiske virkningene av friluftsliv mens styreleder i OOF Hans-Petter Aas holdt et innlegg med tittelen: *En grønnere, varmere og skapende by med plass til alle*.

Konferansen hadde også en sekvens med korte og spennende innlegg fra ulike organisasjoner. Thor Gotaas avsluttet det hele med et forrykende innlegg med historiske perspektiver knyttet til bruken av Marka og fjorden og stilte det retoriske spørsmålet: «Var alt bedre før?»

Møter for OOFs medlemmer

OOF har arrangert 4 medlemsmøter i 2017 der viktige saker har blitt drøftet.

Medlemsmøte om OOF som paraplyorganisasjon

På årsmøtet i 2016 ble følgende vedtatt: «Årsmøtet ber det nye styret invitere alle medlemmene til et medlemsmøte der OOFs rolle som paraplyorganisasjon blir drøftet. I lys av drøftingene på møtet ber årsmøtet det nye styret vurdere behovet for en gjennomgang av hvordan OOF kan bli bedre i sitt arbeid som paraplyorganisasjon.»

Det nye styret fulgte opp årsmøtevedtaket og inviterte til medlemsmøte 30. mars 2017. Det ble avholdt en innledning om temaet, og så ble det en konstruktiv og åpen diskusjon om hvordan OOF kunne fungere enda bedre til glede for medlemmene.

Medlemsmøte om el-sykling på stier i Marka

Regjeringen vedtok overraskende, og imot sitt eget forslag, å tillate sykling på stier. De aller fleste natur- og friluftsforslag i regionen støttet regjeringens opprinnelige forslag som tillot el-sykkel på turvegene, men ikke på stiene. OOF valgte derfor å invitere organisasjonene til møte 20. april 2017 for å drøfte hvordan vi sammen kunne jobbe for å få endret dette forslaget. Denne saken er behandlet nærmere på side 19.

Medlemsmøte om kommuneplanens samfunnsdel for Oslo

OOF arrangerte, i samarbeid med FNF Oslo, medlemsmøte i DNT Oslo og Omegns lokaler, for natur- og friluftsforslagene onsdag 31. mai 2017. Her ble planens konsekvenser for natur og friluftslivet i byen diskutert. Byråd for byutvikling Hanna Elise Marcussen la fram kommuneplanen og svarte på spørsmål. Det var ca. 25 deltakere på møtet, fra 22 foreninger. Denne saken er behandlet nærmere på side 27.

Medlemsmøte om «markaforskriften» for skogbruket i Marka

Regjeringen sendte sommeren 2017 ut et høringsforslag til ny «markaforskrift» for skogbruket i Marka. OOF innkalte derfor, i samarbeid med FNF Akershus og FNF Oslo, til et stort høringsmøte, 12. september i DNT Oslo og Omegns lokaler, om det nye forslaget. Det var 36 deltakere på møtet og 17 organisasjoner deltok. Denne saken er behandlet nærmere på side 19.

20. mars 2017 inviterte Oslo kommune, Oslo Idrettskrets, Oslofjordens Friluftsråd og OOF til Idretts- og friluftslivskonferansen 2017, med fokus på hvordan kommunen og frivilligheten sammen kan bidra til at man får en aktiv by. Konferansen hadde ca. 230 deltagere.

Samarbeid med offentlige myndigheter

God og konstruktiv kontakt mellom de ulike organisasjonene og det offentlige er viktig.

Samarbeidsmøter med Fylkesmannen i Oslo og Akershus

Også i 2017 hadde vi møter med Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Det har vært avholdt to samarbeidsmøter, og dette medførte blant annet at fylkesmannen arrangerte et markaseminar høsten 2017.

Samarbeid med Oslo kommune

Oslo kommune er flinke til å invitere til møter når rammene for friluftslivet skal drøftes.

Behovsplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet

OOF har lagt ned et stort arbeid, over flere år, med denne planen som ble vedtatt i 2016. I desember 2017 inviterte Bymiljøetaten til nye innspill for perioden 2019–2022. OOF ønsker ikke å gå inn på enkelt-tiltak nå. Vi prioriterer heller å fokusere på de overordnede rammene og å bidra til å øke bevilgningene generelt til friluftslivet. Denne saken er behandlet nærmere på side 26.

Flerbruksplanen for Oslo kommunes skoger

Flerbruksplanen for Oslo kommunes skoger er et viktig dokument. Det har vært avholdt flere møter og det har vært en lang og god prosess mellom Bymiljøetaten og organisasjonene. Organisasjonene har ulikt ståsted, og det er positive, men krevende drøftinger som finner sted. Planen er nå ferdigstilt fra bymiljøetaten og oversendt byrådet for politisk behandling. Denne saken er behandlet nærmere på side 25.

Samarbeid med Akershus fylkeskommune

Akershus fylkeskommune er flinke til å invitere organisasjonene med når planer knyttet til fysisk aktivitet og friluftsliv skal utarbeides. OOF setter stor pris på å kunne bidra med innspill og ideer. Utover disse formelle møtene har vi hatt et samarbeidsmøte hvor vi informerte hverandre og hadde en åpen meningsutveksling. Akershus Fylkeskommune støtter også med midler til noen av våre prosjekter, blant annet *Flerkulturell Friluftsfest* og sommerleiren på Kjeholmen i Bærum. I 2018 har vi jobbet konkret med handlingsprogrammet som følger opp «Regional plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i Akershus».

Markadagen 2017 ble holdt på Sognsvann og ble åpnet av ordfører i Oslo; Marianne Borgen. Det var om lag 5000 besøkende som fikk prøve seg på en rekke morsomme aktiviteter. Arrangør var Fylkesmannen i Oslo og Akershus, OOF, Skogselskapet, DNT Oslo og Omegn, Skiforeningen, Bymiljøetaten, FRIGO og SNO. Foto: Johan Hval

Åpne dager og arrangementer

OOF har i 2017 vært en viktig bidragsyter ved flere åpne dager og arrangementer i samarbeid med andre organisasjoner og offentlige aktører.

Markadagen

Markadagen 2017 ble holdt på Sognsvann søndag 5. februar, og ble åpnet av ordfører i Oslo; Marianne Borgen. Vi antar det var opp mot 5000 besøkende som fikk prøve seg på en rekke morsomme aktiviteter. Sognsvann er dog et veldig populært turområde, og om det kom flere hit denne søndagen pga markadagen, vites ikke. Markadagen flyttes tilbake til Skullerud i 2018.

Markadagen er en dag for å spre friluftsglede til befolkningen, men den er også et arrangement der organisasjonene møtes og arrangerer noe sammen. God kjennskap til, og et godt samarbeid med andre natur- og friluftslivsorganisasjoner er viktig. I spissen for Markadagen står Fylkesmannen i Oslo og Akershus, med følgende medarrangører: OOF, Skogselskapet, DNT Oslo og Omegn, Skiforeningen, Bymiljøetaten, FRIGO og Statens Naturoppsyn (SNO). I tillegg bidro andre organisasjoner med aktiviteter på dagen.

Lierdagene

Søndag 11. juni 2017 hadde vi stand på Lierdagene. Det var øsende regn, men på tross av det hadde vi ca. 50 barn som kom innom vår stand for å renske og grille abbor.

Friluftslivets uke

OOF deltok aktivt under *Friluftslivets uke* ved å markedsføre alle arrangementene i Oslo og Akershus og gjennom å arrangere friluftspolitisk valgdebattmøte på Sognsvann på *Friluftslivets dag*.

Informasjon og markedsføring av Friluftslivets uke

OOF gjennomførte, sammen med FNF Akershus og FNF Oslo, en felles promotering av Friluftslivets uke i Oslo og Akershus. Det ble utarbeidet et program for alle aktivitetene i regionen, annonsert i regionale aviser (digitalt og på papir), annonsert på Facebook og pressemeldinger ble sendt ut til regionens aviser og friluftslivsorgan.

Friluftslivets dag på Sognsvann

OOF stilte som vanlig opp med våre kanoer og instruktører på Friluftslivets dag på Sognsvann, med mange fornøyde deltagere.

Friluftspolitisk valgdebatt på Sognsvann

Ettersom det var stortingsvalg i 2017 ønsket OOF, i samarbeid med FNF Oslo, å lage en valgdebatt der de ulike partiene kunne flagge sin friluftslivspolitik. *Friluftslivets dag*, 3. september, på Sognsvann var et egnet sted for en slik debatt. Arrangør av Friluftslivets dag, *Norsk Friluftsliv*, synes dette var en god ide. Vi inviterte alle partiene til debatten, med tema: «Hvordan styrke friluftslivet - et viktig middel for folkehelse, trivsel og integrering».

Vi ønsket spesielt å diskutere rammebetingelsene for friluftslivet, fordi det er et stort sprik mellom forventningene partiene har til friluftslivet i forhold til de rammene som bevilges. Vi ser også at det er skjev deltakelse mellom de ulike

gruppene som deltar i friluftslivet. For eksempel er innvandrere mindre aktive og barn og unge bruker i mindre grad, enn før, naturen i sine nærområder. De sosiale og økonomiske forskjellene gjenspeiler seg også i bruk av naturen.

Vi ønsket å spisse debatten ved å fokusere ekstra på de utfordringene vi har i Oslo. Grønne lunger og friområder i byen er under press fra den rådende fortetningspolitikken, og flere stiller spørsmålstegn ved markagrensa. Grunnlovsfesting av allemannsretten, motorisert ferdsel i utmark var andre temaer som ble diskutert.

Vi la opp til en uformell stil, og før debatten måtte politikerne gjennom en uhøytidlig vedkløyve-konkurranse. Det viste seg at de fleste av politikerne også kunne svinge øksa.

Daglig leder i Friluftsrådernes Landsforbund, Morten Dåsnes, ledet debatten på en ledig og kunnskapsbasert måte.

Det var åpenbart at temaet og *Friluftslivets dag* på Sognsvann var svært interessant for partiene. De stilte opp med det vi må kunne kalle ett A-lag, der Arbeiderpartiet stilte med Jonas Gahr Støre og Marianne Martinsen, Høyre med Nicolai Astrup, MDG med Une Bastholm, SV med Kari Elisabeth Kaski, Venstre med Ola Elvestuen, Kr.F. med Espen Andreas Hasle, Senterpartiet med Anne Beathe Kristiansen Tvinnereim, mens Rødt stilte med Bjørnar Moxnes. Resultatet ble en engasjerende og interessant debatt mellom politikere som kunne temaet godt, og skillelinjene mellom partiene var relativt tydelige.

Det var åpenbart at friluftsliv som tema og Sognsvann på Friluftslivets dag var svært interessant for partiene. De stilte opp med det vi må kunne kalle A-laget. Resultatet ble en engasjerende og interessant debatt. Her fra den uhøytidlige oppvarmingsrunden. Foto: Steinar Saghaug

Friluftsnytt – vårt nyhetsbrev

I september 2016 lanserte OOF, i samarbeid med FNF Oslo og FNF Akershus, nyhetsbrevet «Friluftsnytt». Etter mange gode tilbakemeldinger har vi fortsatt samarbeidet med nyhetsbrevet i 2017, og 12 utgaver ble gitt ut i løpet av året.

Formålet med Friluftsnytt er å informere om alle viktige høringssaker som berører natur og friluftslivet i Oslo, Akershus og OOFs øvrige medlemskommuner i nabofylkene Oppland og Buskerud. I tillegg ønsker vi å informere om kurs, seminarer, fagstoff, forskning o.l. som er relevant for natur- og friluftslivsinteresserte.

Friluftsnytt kommer ut ca. hver 3. uke og sendes til om lag 350 personer, organisasjoner og kommuner som er engasjert i natur- og friluftsliv. Vi har fått mange gode tilbakemeldinger, og vi vil fortsette med utviklingen av brevet i året som kommer da det er tydelig at en slik oversikt over aktuelle saker og arrangement er etterspurt.

I en egen undersøkelse blant natur- og friluftslivsorganisasjonene fra 2017 viste det seg at 84 % hadde hørt om Friluftsnytt og mange var godt fornøyd med nyhetsbrevet (60 % ga nyhetsbrevet terningkast 5-6 og 32 % terningkast 3-4).

Kompetanseutvikling for våre medlemmer

OOF ønsker å bidra til kompetanseoppbygging hos våre medlemsorganisasjoner. I 2017 startet vi derfor med å kartlegge kompetansebehovet hos organisasjonene, og vi ønsker også i økende grad å kunne tilby relevante kurs for medlemsorganisasjonene. Dette vil skje i nært samarbeid med FNF Oslo og FNF Akershus.

Kurs i politisk påvirkning

14. november 2017 arrangerte OOF, i samarbeid med FNF Oslo og FNF Akershus, kurs i politisk påvirkning ved Kathrine Gramnæs, fagsjef samfunnskontakt i DNT.

Kurset var vellykket, og 26 personer fra flere ulike organisasjoner deltok. Det var også flere som gjerne skulle ha deltatt, men som ikke kunne komme. Vi vil derfor arrangere et lignende kurs i 2018, men med vekt på politisk påvirkning på lokalt nivå i kommunene.

Kathrine Gramnæs
holdt kurs i politisk
påvirkning for natur- og
friluftslivsorganisasjonene i Oslo
og Akershus. Arrangør var
OOF i samarbeid med FNF
Oslo og FNF Akershus. Foto:
DNT

Hva er organisasjonenes behov for informasjon og kompetanse?

OOF gjennomførte, i samarbeid med FNF Oslo og FNF Akershus, våren 2017, en nettbasert undersøkelse der vi kartla organisasjonenes behov for informasjon, bistand, samarbeid, møter, seminarer og kompetanse rundt viktige temaer innen natur- og friluftsliv.

Hensikten med spørreundersøkelsen var å få en bedre forståelse av hvilke behov som finnes hos organisasjonene, og å gi oss mulighet til å støtte opp om organisasjonenes arbeid i enda større grad. Vi sendt ut e-post til alle natur- og friluftsgeselskapene i Oslo og Akershus og fikk svar fra 62 personer og organisasjoner. Her følger de viktigste resultatene:

Over halvparten ønsket seg følgende:

- Oversikt over aktuelle høringsaker, nyheter og arrangement
- Diskusjonsmøter rundt konfliktfylte tema relatert til natur- og friluftsliv
- Sjekklistor og faglige momenter til høringsuttalelser for ulike sakstyper (kommuneplaner, kommunedelplaner, områdereguleringsplaner og lignende)
- Faglig bistand i høringsaker relatert til natur- og friluftsliv
- Kurs og seminarer om relevante tema relatert til natur- og friluftsliv

Om lag halvparten var interessert i følgende tema:

- Vern, tilrettelegging og flerbruk i Marka
- Skog og biologisk mangfold
- Fortetting i Oslo og «byene» i Akershus og effektene for grønne lunger, natur og friluftsliv
- Turveier og tilrettelegging for friluftsliv i urbane områder
- Samferdselsutbygginger og effekter på natur, miljø og friluftsliv

Mange kunne tenke seg kurs i:

- Hvordan påvirke beslutningstakerne (f.eks. politikere)
- Hvordan få resultater i høringsaker
- Hvordan bruke media
- Hvordan lage en god og effektiv høringsuttalelse
- Hvordan søke midler til organisasjonen

Dette forventer organisasjonene å finne av informasjon på våre hjemmesider:

- Fakta om natur- og friluftsliv i Oslo og Akershus (kunnskapsgrunnlag o.l.)
- Informasjon om relevante databaser for natur- og friluftsliv
- Informasjon om og linker til relevant fagstoff og forskningsrapporter
- Oversikt over viktig bakgrunnsinformasjon (lover, saksprosess o.l.)
- Informasjon om finansiering og tilskuddsordninger

Evaluerer av nyhetsbrevet Friluftsnytt

- 84 % hadde hørt om Friluftsnytt.
- 60 % ga nyhetsbrevet terningkast 5-6 og 32 % terningkast 3-4

Andre møter, kurs og seminarer der OOF har deltatt

- Beredskapssenteret, Medvirkningsverksted på Ski i forbindelse med beredskapssenter på Taraldrud, 17. januar.
- Beredskapssenteret, Møte om beredskapssenteret på Taraldrud på Bjørnholt vgs, 23. mai
- Gjensidigestiftelsen, Tildelingsmøte for Turskiltprosjektet, 27. mars og 21. april
- Losby Bruk, Informasjonsmøte om skogeiendommen, 23. november
- Miljødirektoratet, Fagsamling i Miljødirektoratet i Trondheim, 2. og 3. november
- Norsk Friluftsliv, Forum for inkludering, 22. mars
- Oslo kommune, Folkemøte om ny kommuneplan, 9. mai
- Oslo kommune, Kommuneplanmøte - Groruddalen, 15. mai
- Oslo kommune, Bymiljøetaten, Markamøte for organisasjonene, 11. januar
- Oslo kommune, Bymiljøetaten, Møte om Vannregion Oslo, 27. feb.
- Oslo kommune, Bymiljøetaten, Statlig sikring av friluftslivsområder i Oslo, 1. mars
- Oslo kommune, Bymiljøetaten, Møte om friluftsporter, 16. mai
- Oslo kommune, Bymiljøetaten, Befaring etter Terrengsykelrittet, 29. juni
- Oslo kommune, Oppdag nabolaget, 24. mars og 14. september
- Oslo og Omland sopp- og nyttevekstforening, Kurs: «Mat av vårens ville vekster», 4 kvelder i mai
- Oslo Velforbund, Møte om fortetting i Oslo, 13. mars
- Regionkontor Landbruk på Lillestrøm, Informasjonsmøte om skogbruk og hogstmeldinger, September
- SaFoVa, Samarbeidsforum for Vassdrag i Oslo, flere møter.
- Skiforeningen, Møte om sykling i Marka, 22. mai
- Statnett, Møte om Liåsen transformatorstasjon ved Grønmo, 5. januar

Fra Friluftsskolen i Asker
2017. Foto: Hanne Hide

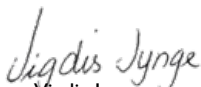
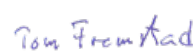
Årsregnskap 2017

for Oslo og Omland Friluftsråd // foretaksnummer: 971525665

DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER		2017	2016
Driftsinntekter			
Inntekter	1	4 495 103	3 950 738
Annen driftsinntekt	2	89 607	490 812
Sum driftsinntekter		4 584 710	4 441 550
Driftskostnader			
Lønnskostnad	3	3 173 602	3 290 280
Avskrivning på varige driftsmidler	6	75 393	40 528
Annen driftskostnad	3	1 090 900	1 129 831
Sum driftskostnader		4 339 895	4 460 639
DRIFTSRESULTAT		244 815	-19 089
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Annen renteinntekt		20 732	20 132
Annen rentekostnad		1 514	2 611
NETTO FINANSPOSTER		19 218	17 521
ORDINÆRT RES. FØR SKATTEKOSTNAD		264 033	-1 568
Skattekostnad på ordinært resultat		0	0
ORDINÆRT RESULTAT		264 033	-1 568
ÅRSRESULTAT		264 033	-1 568
OVERFØRINGER OG DISPONERINGER			
Overføringer annen egenkapital	5	264 033	-1 568
SUM OVERFØRINGER OG DISPONERINGER		264 033	-1 568

EIENDELER		2017	2016
ANLEGGSMIDLER			
Varige driftsmidler			
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontorm.	6	240 740	146 971
Sum varige driftsmidler		240 740	146 971
SUM ANLEGGSMIDLER		240 740	146 971
OMLØPSMIDLER			
Fordringer			
Kundefordringer		154 800	253 279
Andre fordringer		30 652	53 054
Sum fordringer		185 452	306 333
Bankinnskudd, kontanter o.l.	4	3 553 488	3 901 306
SUM OMLØPSMIDLER		3 738 940	4 207 639
SUM EIENDELER		3 979 680	4 354 610
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	5	3 207 953	2 973 660
Sum opptjent egenkapital		3 207 953	2 973 660
SUM EGENKAPITAL		3 207 953	2 973 660
GJELD			
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		21 796	16 136
Skyldig offentlige avgifter		219 353	312 241
Annen kortsiktig gjeld		530 578	1 052 573
SUM KORTSIKTIG GJELD		771 727	1 380 950
SUM GJELD		771 727	1 380 950
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		3 979 680	4 354 610

Oslo, 28. februar 2018

Hans-Petter Aas
StyrelederAre Heden
StyremedlemIngeborg Fønstelien
StyremedlemMartin Veastad
StyremedlemVigdis Jynge
NestlederHanne Tordahl
StyremedlemØyvind Rørslett
StyremedlemIngun Raastad
StyremedlemLars Wilhelmsen
StyremedlemHarald Irgens-Jensen
StyremedlemMari Ann Vinje
StyremedlemTom Fremstad
Generalsekretær

Note I - Inntekter

	2017	2016
Statl. Fylkeskommunale tilskudd	1 675 230	1 670 834
Kontingenter kommuner	1 154 631	1 133 065
Prosjektmidler opplæring	1 485 242	1 146 839
Andre prosjektmidler	180 000	0
Andre inntekter	89 607	490 812
Sum Inntekter	4 584 710	4 441 550

Stat og fylkeskommunale tilskudd

Etat	2017	2016
Akershus fylkeskommune	404 230	392 334
Oslo Kommune – Bymiljøetaten *	666 000	658 500
Friluftsrådenes Landsforbund	605 000	620 000
Sum	1 675 230	1 670 834

* Halvparten av støtten fra Oslo kommune føres mot stat og fylkeskommunale tilskudd.

Kontingenter

Kommune	2017	2016	2015
Asker	60 781	59 571	58 688
Bærum	124 008	120 685	118 588
Enebakk	10 927	10 760	10 626
Gjerdrum	6 546	6 326	6 292
Jevnaker	6 696	6 599	6 516
Lier	25 740	25 378	25 171
Lørenskog	37 406	36 368	35 139
Nannestad	12 657	11 882	11 707
Nittedal	23 213	22 706	22 385
Oppegård	26 988	26 580	26 255
Oslo	666 000	658 500	621 079
Ringerike	30 034	29 712	29 624
Rælingen	17 730	17 185	16 806
Røyken	21 931	21 038	20 620
Skedsmo	53 276	50 000	51 188
Ski	30 698	29 775	29 542
Sum innbetalt	1 154 631	1 133 065	1 096 471

Note 2 - Andre inntekter

Andre inntekter består av: Leieinntekter kontor og konsulentttjenester FNF, samt grasrotandel Norsk Tipping mm.

Note 3 – Lønnskostnad og godtgjørelser

	2017	2016
Lønn	2 396 820	2 502 491
Arbeidsgiveravgift	378 674	399 310
Pensjonskostnader	284 186	323 734
Andre lønnsrelaterte ytelser	113 922	64 745
Totalt	3 173 602	3 290 280

- Lønn til Generalsekretæren i 2017: kr 693 964
- Friluftsrådet har i 2017 hatt 5 faste ansatte, hvorav en i fødselspermisjon fra mars 2017. Det har vært engasjert vikar i permisjonstiden.
- I tillegg har friluftsrådet hatt en del ansatte på prosjekt.
- Selskapet har etablert pensjonsordning som tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenstepensjon.
- Det er i 2017 betalt kr 23 750 i godtgjørelse til revisor.

Note 4 – Bankinnskudd, kontanter o.l.

Av bankinnskudd er kr 175 454 bundne skattetrekksmidler.

Note 5 – Annen egenkapital

	Annen egenkapital
Pr 1.1.	2 973 660
- Korreksjon pr. 31.12.16 *	29 740
Årets overskudd	264 033
Pr 31.12.	3 207 953

* Gjelder kostnadsført leie vedr. 2016, som ikke ble tatt med i det året

Note 6 – Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormøbler

Avskrivningstablå

	Driftsløsøre, inv., verktøy, kontorm.
Anskaffelseskost pr. 1/1	334 489
Tilgang i året	169 162
Anskaffelseskost pr 31/12	503 651
Akk. av/nedskr. pr 1/1	187 518
Årets ordinære avskrivninger	75 393
Akk. av/nedskr. pr 31/12	262 911
Balanseført verdi pr 31/12	240 740

Årsberetning 2017

for Oslo og Omland Friluftsråd

Virksomhetens art og sted

Organisasjonen driver arbeid med marka-, friluftsliv- og naturvernspørsmål i 16 kommuner i Oslo-området som sokner til Marka.

Årsregnskapet

Etter styrets mening gir årsregnskapet med noter en fullstendig og utfyllende informasjon om organisasjonens utvikling og resultat i 2017 og stilling ved utgangen av regnskapsåret. Organisasjonen fikk avslag på søknad om momskompensasjon i 2016, som det er innsendt klage på. Utfallet av dette er ikke klart ved avlegging av årsregnskapet. Utover det har det ikke inntrådt hendelser etter årsskiftet som har innvirkning på årsregnskapet.

Fortsatt drift

Styret mener det er riktig å legge forutsetningen om fortsatt drift av organisasjonen til grunn ved avleggelsen av årsregnskapet.

Arbeidsmiljø og likestilling

Styret vurderer arbeidsmiljøet til å være godt. Det har ikke vært sykdom eller fravær relatert til arbeidsplassen eller arbeidsmiljøet i 2017. Ved utgangen av året hadde selskapet 5 ansatte; tre menn og to kvinner. Styret består av fem kvinner og seks menn. Styret anser kravet om likestilling som ivarettatt.

Ytre miljø

Virksomheten forurenser ikke det ytre miljø.

Oslo, 28. februar 2018

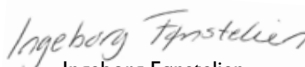
Styret i Oslo og Omland Friluftsråd

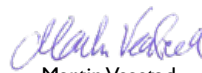
Hans-Petter Aas
Styreleder

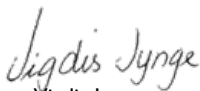
Are Heden
Styremedlem

Ingeborg Fønstelien
Styremedlem

Martin Veastad
Styremedlem

Vigdis Jynge
Nestleder

Hanne Toftdahl
Styremedlem

Øyvind Rørslett
Styremedlem

Jøgun Raastad
Styremedlem

Lars Wilhelmsen
Styremedlem

Harald Irgens-Jensen
Styremedlem

Mari Ann Vinje
Styremedlem

Tom Fremstad
Generalsekretær

UAVHENGIG REVISORS BERETNING FOR 2017

Til medlemmene i Oslo og Omland Friluftsråd

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Oslo og Omland Friluftsråds årsregnskap som viser et overskudd på kr 264 033. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017 og resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av foreningens finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i «Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet». Vi er uavhengige av foreningen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av opplysninger i årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets ansvar for årsregnskapet

Styret (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til foreningens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisorgruppen Oslo AS
Oscars gate 30
Pb. 7154 Majorstuen
N-0307 Oslo

Tlf.: +47 23 20 49 00
Fax: +47 23 20 49 01

E-post: oslo@rg.no

Foretaksregisteret
NO 917 275 254 MVA
www.rg.no

UAVHENGIG REVISORS BERETNING FOR 2017
Oslo og Omland Friluftsråd

Side 2

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til <https://www.revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav*Konklusjon om årsberetningen*

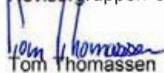
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foreningens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 28. februar 2018

Revisorgruppen Oslo AS

Tom Thomassen
statsautorisert revisor

Budsjett 2018

Inntekter	Budsjett 2018	Regnskap 2017	Budsjett 2017
Statl. fylkeskommunale tilskudd	1 690 706	1 675 230	1 689 231
Kontingenter kommuner	1 166 014	1 154 631	1 153 453
Prosjektinntekter opplæring	1 400 000	1 485 242	1 400 000
Andre prosjektinntekter	280 000	180 000	-
Andre inntekter	100 000	89 607	125 000
Driftsinntekter	4 636 720	4 584 710	4 367 684
Kostnader			
Lønns- og personalkostnader	3 222 577	3 173 602	3 284 479
Avskrivning på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	95 000	75 393	40 000
Annen driftskostnad			
Leie og kostnader kontorlokale	243 500	231 418	243 000
Leie data skytjenester og kontormaskiner	71 000	75 551	38 000
Lokaler og utstyr opplæring	255 000	203 368	235 000
Inventar og utstyr	15 000	18 363	53 000
Refusjon MVA	-	-	-
Reparasjon og vedlikehold	10 000	10 534	8 000
Honorar fremmede tjenester (revisjon/data/konsulent)	130 000	46 975	54 000
Kontorrekvisita, telefon, internet	59 500	57 353	65 600
Trykksaker, aviser, tidkrifter	108 000	95 381	72 000
Møter, kurs og oppdatering ansatte	55 000	30 481	40 000
Drift og vedlikehold varebil	35 500	27 351	33 300
Reisekostnader	35 000	28 738	47 000
Representasjon, konferanser, arrangement	127 300	118 382	65 000
Seminar	100 000	-	100 000
Kontingenter	69 500	63 809	62 800
Forsikringspremie	16 000	14 137	12 000
Styre- og medlemsmøter	40 500	56 441	40 500
Andre konstnader	8 000	12 618	8 000
Sum andre driftskostnader	1 378 800	1 090 900	1 177 200
Driftskostnader	4 696 377	4 339 895	4 501 679
Driftsresultat	-59 657	244 815	-133 995
Finansinntekter	15 000	20 732	20 000
Finanskostnader	-	1 514	-
Årets resultat	-44 657	264 033	-113 995

Notater

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

